

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою Радою ХНМУ
від 30.01, 2025 р. Протокол № 3

Введено в дію
Наказ ХНМУ
від 30.01, 2025 р. № 33
Проф. В.В. М'ясоєдов

**ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ ЗА
СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ЗАГАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА»**

Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»

Складова освіти: післядипломна освіта, первинна спеціалізація

Спеціальність: І2 «Медицина»

Спеціальність
в інтернатурі: «Загальна лікарська практика»

Попередня освіта: ступінь магістра за спеціальністю
222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія»,
І3 «Педіатрія»

Харків
2025

Розробники програми:

Програма розроблена на основі Примірної програми підготовки в інтернатурі за спеціальністю «Загальна лікарська практика», затвердженою Наказом МОЗ України від 29.07.2024 р. №1335

КОРЖ Олексій Миколайович - завідувач кафедри загальної практики – сімейної медицини, професор, доктор медичних наук

ПАСІЄШВІЛІ Людмила Михайлівна - завідувач кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор, доктор медичних наук

ШАПКІН Вадим Євгенович - професор кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор ХНМУ, кандидат медичних наук

ЗАЗДРАВНОВ Андрій Анатолійович - професор кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб, професор, доктор медичних наук

ЦОГОЄВА Луїза Магомедівна - доцент кафедри загальної практики-сімейної медицини, доцент, кандидат медичних наук

ЧЕРКАШИНА Лідія Володимирівна - професор кафедри загальної практики – сімейної медицини, професор, доктор медичних наук

ВСТУП

Програму первинної спеціалізації «Загальна лікарська практика» для іноземців та осіб без громадянства (далі – Програма) створено на підставі програми первинної спеціалізації «Загальна лікарська практика» для іноземців та осіб без громадянства, що була розроблена групою експертів МОЗ з деяких питань первинної спеціалізації «Загальна лікарська практика» та затверджена Наказом Міністерства охорони здоров'я України № 1335 від 29 липня 2024 року.

У Програмі визначається зміст навчання на спеціалізації, встановлюються вимоги до обсягу та рівня підготовки осіб з числа іноземців та осіб без громадянства.

Мета Програми: формування професійних компетенцій лікаря загальної лікарської практики, що базуються на відповідному рівні практичної та теоретичної підготовки.

Підготовка осіб в спеціалізації проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі навчального плану та Програми.

Програма підготовки в спеціалізації – це єдиний комплекс освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих таким чином, щоб забезпечити набуття особою компетентностей, визначених Програмою.

Програма підготовки в спеціалізації складається з двох частин: освітньої та практичної. Освітня і практична частина спеціалізації проводиться в закладі вищої освіти. Базою стажування для іноземців та осіб без громадянства за спеціальністю в інтернатурі «Загальна лікарська практика» можуть бути клінічні кафедри які розташовані на базі закладів охорони здоров'я, які визначено МОЗ базами стажування лікарів-інтернів і в яких забезпечено виконання вимог щодо знання англійської мови згідно з Положенням про інтернатуру.

Викладання основних розділів проводиться згідно чинних протоколів і стандартів лікування, визначених наказами МОЗ України щодо надання медичної допомоги відповідним категоріям пацієнтів.

За весь період навчання в спеціалізації іноземці та особи без громадянства повинні оволодіти певним переліком практичних навичок і маніпуляцій для формування професійних компетенцій. Передбачено чотири рівні опанування навичками/компетенціями: А, В, С, D.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Складник освіти	післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	«Загальна лікарська практика»
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальностями 222 «Медицина», І2 «Медицина», 228 «Педіатрія», І3 «Педіатрія»
Форма проходження первинної спеціалізації	Очна
Мова (и) підготовки в первинній спеціалізації	Українська, англійська
Академічні права осіб з числа іноземців та осіб без громадянства	Особи з числа іноземців та осіб без громадянства, які пройшли підготовку за програмою первинної спеціалізації «Загальна лікарська практика» та мають державний сертифікат про рівень володіння державною мовою не нижче середнього рівня першого ступеня, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», мають право продовжити навчання на програмі підготовки в інтернатурі зі скороченим терміном підготовки відповідно до вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 р. за № 1081/36703.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру»,

	zareestrowane v Ministerstvi yustitsii Ukraini 17 serpnia 2021 roku za № 1081/36703 zi zminami.
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначається в діапазоні від «А» до «D»: A: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації. B: Виконує, керує, демонструє самостійно. C: Виконує, керує, демонструє під наглядом. D: Має знання, описує.
Обсяг програми	Загальна тривалість 12 місяців. Теоретичне навчання 3 місяці (527 години / 17,5 кредитів ECTS) та додаткова програма 72 год / 2,4 кредитів ECTS. Практичне навчання 9 місяців (1273 години, 42,4 кредити ECTS).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тривалість підготовки в первинній спеціалізації – 12 місяців (1872 години; 52 тижні, 62,4 кредитів ECTS).

Навчання за програмою первинної спеціалізації «Загальна лікарська практика» на відповідних клінічних кафедрах закладів вищої / післядипломної освіти і передбачає клінічну роботу в базових установах становить 12 місяців (1872 години; 52 тижні, 62,4 кредитів ECTS).

Навчання в первинній спеціалізації «Загальна лікарська практика» розпочинається 1 вересня на кафедрі вищого навчального закладу/ закладу післядипломної освіти (або дати, визначеної відповідно до індивідуального графіку проходження підготовки, але не пізніше 01 листопада поточного року).

Графік освітньої та практичної частини проходження первинної спеціалізації

Місяці											
IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
КО	КО	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КП	КО

Примітка:

КО – освітня частина підготовки навчання на кафедрі;

КП – практична частина підготовки навчання на клінічній кафедрі.

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОBOB'ЯЗKOBИX КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Таблиця 1

Вид компетентностей	Код та опис компетентностей
Інтегральна компетентність	ІК 01. Здатність самостійно здійснювати професійну діяльність та розв'язувати специфічні для первинної медичної допомоги клінічні завдання на основі пацієнт-орієнтованого цілісного (холістичного) підходу в роботі із кожним пацієнтом/родиною, що побудована на довготривалих довірчих відносинах лікар-пацієнт незалежно від соціального статусу, віку, статі, виниклої медичної проблеми та інших особливостей пацієнта, ефективному управлінні медичною практикою, забезпечуючи доступність, справедливість та якість надання первинної медичної допомоги відповідно до інтересів громади та законодавства України.
Загальні компетентності	ЗК 01. Спроможність усно і письмово спілкуватися українською та/або англійською мовою при заповненні медичної документації та спілкуванні з пацієнтами. ЗК 02. Уміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології, володіння навичками роботи з комп'ютерною технікою, електронним документообігом та електронною медичною документацією. ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу, синтезу, опрацювання інформації, зокрема з різних джерел та у взаємозв'язку зі своєю сферою діяльності. ЗК 04. Здатність до аналізування своєї медичної діяльності, якості медичної допомоги, написання аналітичних звітів, публікацій, створення презентацій, доповідей. ЗК 05. Спроможність до критичного клінічного мислення, аналізу та вирішення ситуативних проблем в медичній практиці. ЗК 06. Дотримання етичних та деонтологічних норм у професійній діяльності, біоетики, медичного права (належна професійна поведінка). ЗК 07. Здатність співпрацювати в команді, здійснювати ефективну комунікацію в команді, організовувати роботу в команді, здійснювати розподіл обов'язків, залучати до роботи в команді за необхідності інших спеціалістів з різних рівнів

	надання медичної допомоги та інших служб. ЗК 08. Здатність до постійного професійного самовдосконалення, розвитку та навчання, самооцінки власних досягнень та підвищення їх рівня. ЗК 09. Демонстрування соціальної активності та відповідальності у лікарській діяльності. ЗК 10. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта (англійською та/або українською мовою) і аналізувати клінічні дані, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень, визначати діагноз та тактику ведення пацієнта.
Професійні компетентності	ПК 01. Уміння здійснювати ефективне управління первинною медичною допомогою та розподіл ресурсів з орієнтацією на інтереси громади, епідеміологічні дані щодо захворюваності і поширеності різних патологічних станів, забезпечуючи належну якість первинної медичної допомоги та відповідність чинним нормативним та медико-технологічним документам, законодавству України. ПК 02. Вміння ефективно керувати командою первинної медичної допомоги, залучати та координувати роботу спеціалістів інших служб для забезпечення пацієнт орієнтованого комплексного, цілісного (холістичного) підходів до вирішення проблем пацієнтів. ПК 03. Вміння приймати рішення та надавати допомогу в умовах невизначеного діагнозу, при недиференційованих проблемах пацієнта та управління багатьма змінними при мультисистемних захворюваннях. ПК 04. Вміння застосовувати комплексний холістичний підхід при наданні допомоги з урахуванням психосоціальних, релігійних, культуральних та інших аспектів. ПК 05. Вміння створювати оптимальний клінічний маршрут пацієнта з урахуванням пріоритетності гострих станів («червоних прапорців»), особливостей діагностично-лікувальних підходів до надання первинної медичної допомоги у випадках невизначених недиференційованих станів (синдромів, симптомів), ефективним використанням наявних ресурсів та залученням, за необхідності, мультидисциплінарної команди для надання допомоги. ПК 06. Вміння проводити пацієнторієнтоване консультування та надання медичної допомоги пацієнтам (англійською та/або українською мовою), забезпечувати безперервний довготривалий догляд при хронічних

неінфекційних захворюваннях, проводити їх профілактику, моніторинг та лікування; будувати довготривалі довірливі відносини з пацієнтом і родиною.

ПК 07. Вміння проводити мотиваційне консультування з пацієнтами (англійською та/або українською мовою) усіх вікових груп, з профілактики захворювань та корекції способу життя і чинників ризику, дотримання здорового способу життя, харчування, фізичної активності, управління стресом, боротьбі з залежностями.

ПК 08. Вміння проводити санітарно-просвітницьку та навчальну роботу з населенням (англійською та/або українською мовою), організовувати та проводити школи пацієнтів із хронічними захворюваннями, залучаючи членів команди первинної медичної допомоги.

ПК 09. Вміння проводити оцінку психофізичного розвитку дітей різного віку, розраховувати раціон харчування здорової та хворої дитини, проводити профілактику рахіту та інших захворювань в дитячому віці, планувати і виконувати профілактичні щеплення.

ПК 10. Вміння надавати невідкладну допомогу та організовувати маршрут пацієнта із невідкладними станами, травмами, отруєннями, пораненнями пацієнтам всіх вікових груп, вагітним та пацієнтам з імунodefіцитом.

ПК 11. Вміння проводити оцінку факторів ризику, профілактику, діагностику та лікування найбільш частих захворювань та їх ускладнень у пацієнтів всіх вікових груп, вагітних та пацієнтів з імунodefіцитом, а саме: внутрішніх органів (серцево-судинної, дихальної, ендокринної, гепатобіліарної систем; нирок та сечовивідних шляхів, шлунково-кишкового тракту; органів кровотворення), алергічних хвороб, кістково-м'язової системи, жіночої та чоловічої статеві сфери, в тому числі – консультування з питань планування сім'ї і контрацепції, захворювань вуха, горла і носа, захворювань органу зору, шкірних хвороб, інфекційних захворювань, психологічних і когнітивних порушень, виявляти та моніторувати психічні захворювання, захворювань нервової системи, з хірургічними проблемами (в тому числі травматичних ушкоджень, опіків та обморожень, первинна обробка ран, малі хірургічні маніпуляції, передопераційну підготовку та первинну стабілізацію стану на догоспітальному етапі).

ПК 12. Вміння вести фізіологічну вагітність, моніторувати

	стан вагітної жінки та плода при фізіологічній вагітності. ПК 13. Вміння організовувати і надавати паліативну допомогу різним категоріям пацієнтів на дому і амбулаторно. ПК 14. Вміння проводити профілактику та скринінг онкологічних захворювань, передракових станів; складати індивідуальний план скринінгу онкопатології та корекцію факторів ризику. ПК 15. Вміння консультувати, щодо потреби реабілітації пацієнтів із найбільш частими захворюваннями, після хірургічного втручання, з постковідним синдромом на рівні ПМД. ПК 16. Вміння планувати, організовувати і проводити протиепідемічні та карантинні заходи, в тому числі в умовах пандемії COVID-19. ПК 17. Вміння організовувати та надавати медичну допомогу населенню в умовах природних та техногенних катастроф та надзвичайному стані. ПК 18. Вміння проводити оцінку стану здоров'я та функціональної спроможності пацієнтів різних вікових груп та експертизу працездатності.
--	--

Таблиця 2

Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Кадрове забезпечення освітнього процесу відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладу освіти у сфері вищої освіти. Викладання навчальних дисциплін здійснюється науково-педагогічними працівниками клінічних кафедр закладів вищої освіти, які володіють англійською мовою на рівні не нижче B2 та надають медичну допомогу пацієнтам в закладах охорони здоров'я, що є клінічними базами кафедр закладів вищої освіти .
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Навчальні підрозділи (кафедри) ЗВО мають сучасне матеріально-технічне забезпечення, що доповнюється високого рівня оснащенням потужних клінічних баз (університетських клінік).
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Забезпечується двосторонніми договорами (угодами)

IV. ЗМІСТ ОBOB'ЯЗKOBИX КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 1

Обов'язкові компоненти Освітня частина на кафедрі

№	Назва курсу	Тривалість	
		години	кредити ECTS
Курс 1	Здоров'я дорослих (загальна практика)	72	2,4
Курс 2	Здоров'я дитини (педіатрія, загальна практика)	72	2,4
Курс 3	Здоров'я жінки (акушерство, гінекологія, планування сім'ї та репродуктивне здоров'я)	72	2,4
Курс 4	Чоловіче здоров'я (урологія)	36	1,2
Курс 5	Ведення пацієнтів із хірургічними проблемами	72	2,4
Курс 6	Травми і порушення розвитку	21	0,8
Курс 7	Офтальмологія	10	0,3
Курс 8	Оториноларингологія	10	0,3
Курс 9	Неврологія	10	0,3
Курс 10	Психологічне та психічне здоров'я (психіатрія)	7	0,25
Курс 11	Інфекційні хвороби	7	0,25
Курс 12	Пульмонологія, фтизіатрія	13	0,45
Курс 13	Дерматовенерологія	10	0,3
Курс 14	Невідкладна медична допомога та початкова стабілізація пацієнта	10	0,3
Курс 15	Анестезіологія та реанімація	30	1,0
Курс 16	Фізична та реабілітаційна медицина	30	1
Курс 17	Судова медицина і токсикологія	15	0,5
Курс 18	Громадське здоров'я	30	1
Курс 19	Курс за вибором: 19.1. Інструментальні методи обстеження	72	2,4

	хірургічного пацієнта у загальнолікарській практиці 19.2. Інструментальна діагностика терапевтичного пацієнта у загальнолікарській практиці (ЕКГ, УЗД, діагностика найбільш розповсюджених синдромів) 19.3. Невідкладні стани у дітей у загальнолікарській практиці (діагностика "червоних прапорців", невідкладна допомога) 19.4. Геріатричний пацієнт у загальнолікарській практиці. Паліативна і хоспісна допомога		
	Всього освітньої частини	599	19,9

Таблиця 2

**Обов'язкові компоненти
Практична частина на клінічній кафедрі**

№	Назва	Тривалість	
		години	кредити ECTS
1	Здоров'я дорослих та невідкладна допомога	156	5,2
2	Здоров'я дитини та невідкладна допомога	182	6,1
3	Здоров'я жінки (акушерство, гінекологія, планування сім'ї та репродуктивне здоров'я) та невідкладна допомога	214	7,1
4	Чоловіче здоров'я	36	1,2
5	Ведення пацієнтів із хірургічними проблемами	180	6
6	Травми і порушення розвитку	50	1,75
7	Офтальмологія	30	1,0
8	Оториноларингологія	30	1,0
9	Неврологія	36	1,2
10	Психологічне і психічне здоров'я (психіатрія)	30	1,0
11	Інфекційні захворювання	25	0,8
12	Пульмонологія, фтизіатрія	25	0,8
13	Дерматовенерологія	22	0,7
14	Невідкладна медична допомога та початкова стабілізація пацієнта	28	0,6
15	Анестезіологія та реанімація	30	1,0
16	Фізична та медична реабілітація	42	1,4
17	Судова медицина і токсикологія	15	0,5
18	Громадське здоров'я	60	2

19	Курс за вибором: 19.1. Інструментальні методи обстеження хірургічного пацієнта у загальнолікарській практиці 19.2. Інструментальна діагностика терапевтичного пацієнта у загальнолікарській практиці (ЕКГ, УЗД, діагностика найбільш розповсюджених синдромів) 19.3. Невідкладні стани у дітей у загальнолікарській практиці (діагностика «червоних прапорців», невідкладна допомога) 19.4. Геріатричний пацієнт у загальнолікарській практиці. Паліативна і хоспісна допомога	72	2,4
	Всього практичної частини	1273	42,4
	Тестовий іспит	2	0,33
	Контроль поточний	2	
	Іспит з оволодіння практичними навичками та співбесіда	6	
	РАЗОМ	1872	62,4

V. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (ОСВІТНЯ ТА ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА)

Таблиця 1

Курс 1. ЗДОРОВ'Я ДОРΟΣЛИХ ТА НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА (загальна практика)

Тривалість: 228 годин / 7,6 кредитів ECTS

Мета	Розуміти основні принципи формування здоров'я дорослих, проводити діагностику та лікування найбільш поширених станів, гострих та хронічних хвороб у дорослих	
I Знання		II Уміння
1. Знати міжнародну класифікацію хвороб, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)); МКХ 10 (11). 2. Бути обізнаними у принципах доказової медицини (рівні доказовості, сила рекомендацій та ін.), побудови клінічних настанов та локальних протоколів надання медичної допомоги. 3. Знати принципи побудови наукових досліджень у сімейній медицині (вибору		1. Вміти застосовувати та сполучати між собою міжнародну класифікацію проблем, пов'язаних із здоров'ям, в закладах первинної медичної допомоги (ICPC 2 (3)) та МКХ 10 (11). 2. Вміти впроваджувати доказові рекомендації в практичну діяльність лікаря; вміти працювати з локальними протоколами надання медичної допомоги. 3. Вміти підготувати публікацію до друку; вміти підготувати виступ за матеріалами

об'єкту, побудови плану наукового дослідження, обрання матеріалів та методів, аналізу результатів). 4. Знати основи андрагогіки, методи навчання і контролю знань та навиків у клініці. 5. Знати принципи підтримання здоров'я: стратегію боротьби з хронічними неінфекційними захворюваннями (ХНІЗ), пропонувані ВООЗ пакет основних втручань щодо НІЗ (PEN), принципи консультування із підтримки здорового способу життя. 6. Знати принципи роботи з пацієнтом, який має онкологічні проблеми: бути обізнаним у програмах доказового скринінгу онкологічних захворювань (рак шийки матки, рак молочної залози, рак шкіри, колоректальний рак), принципи лікування онкологічних захворювань. 7. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи: гострим та хронічним коронарним синдромами, артеріальною гіпертензією, метаболічним синдромом, некоронарогенними захворюваннями серцевого м'яза, серцевою недостатністю, порушеннями ритму і провідності серця, гострою ревматичною лихоманкою, хронічною ревматичною хворобою серця, інфекційним ендокардитом, серцево-легеневою недостатністю. 8. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи: гострим та хронічним коронарним синдромами, артеріальною гіпертензією, метаболічним синдромом, некоронарогенними захворюваннями серцевого м'яза, серцевою недостатністю, порушеннями ритму і провідності серця, гострою ревматичною лихоманкою, ХРХС, інфекційним ендокардитом, легенево-серцевою недостатністю. 9. Знати порядок амбулаторного ведення пацієнтів із COVID-19, принципи медичного сортування і покази до госпіталізації.	наукового дослідження. 4. Вміти проводити навчання основним клінічним навикам, навчання пацієнтів та їх родин, навчання в школі хронічного пацієнта, мотиваційне консультування. 5. Вміти консультувати пацієнтів з метою виявлення і корекції поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань (НІЗ), оцінювати нікотинову залежність та рівень вживання алкоголю, загальний серцево-судинний ризик за SCORE. Вміти складати план профілактичних заходів щодо хронічних неінфекційних захворювань. 6. Вміти застосовувати методи обстеження пацієнтів із підозрою на онкологічне захворювання. Вміти консультувати пацієнтів із онкологічним захворюванням, повідомляти погані новини. 7. Вміти виявляти, призначати обстеження та амбулаторне лікування, проводити диференційну діагностику, формувати діагноз при найбільш поширених станах, гострих та хронічних хворобах органів дихання: гострому бронхіті, ГРВІ та грипі, хронічному бронхіті, бронхіальній астмі, бронхообструктивному синдромі, ХОЗЛ, негоспітальній пневмонії, плевриті. 8. Вміти виявляти, призначати обстеження та амбулаторне лікування, проводити диференційну діагностику, формувати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами серцево-судинної системи: гострому та хронічному коронарному синдромі, артеріальній гіпертензії, метаболічному синдромі некоронарогенних захворювань серцевого м'яза, серцевій недостатності, порушеннях ритму і провідності серця, гострій ревматичній лихоманці, хронічній ревматичній хворобі серця, інфекційному ендокардиті, серцево-легеневій недостатності. 9. Вміти призначати лікування COVID-19 на амбулаторному етапі. Здійснювати моніторинг, спостереження та реабілітацію пацієнтів після стаціонару, ведення пацієнтів із постковідним синдромом. Вміти організувати вакцинацію різних груп населення від SARS-Cov-2. 10. Вміти контролювати основні клінічні симптоми у паліативних пацієнтів в
---	---

10. Знати порядок організації і надання медико-соціальної допомоги паліативним пацієнтам в амбулаторних умовах і на дому. 11. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами кістково-м'язової системи: суглобовим синдромом, м'язевими симптомами, ентезитом, синовітом, теносиновітом, болем у спині, болем у шийі, остеопорозом, остеорартрозом, остеохондрозом, хронічними запальними захворюваннями суглобів, подагрою, реактивними артритидами, системними хворобами сполучної тканини, інфекціями кісток і суглобів, системними васкулітами. 12. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами органів травлення: функціональними захворюваннями ШКТ, захворюваннями стравоходу, шлунку, 12-палої кишки, пацієнтів після хірургічних втручань на органах травлення, целиакією, хронічними запальними захворюваннями кишечника, хворобами гепато-біліарної системи, функціональними захворюваннями біліарної системи, хронічними панкреатитами, жовчною колькою, дивертикульозом і дивертикулітом. 13. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами нирок і сечовивідних шляхів: інфекціями сечовивідних шляхів (цистит, уретрит, пієлонефрит), тубулоінтерстиціальним нефритом, гломерулонефритом/нефрозом, сечокам'яною хворобою, нефропатіями (діабетичною, гіпертензивною, уратною, мієломною, при амілоїдозі та ін.), хронічною хворобою нирок, гострим ураженням нирок. 14. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами ендокринної системи: проблемами, пов'язаними із харчуванням, що призводять до метаболічних розладів (порушення апетиту, зміни ваги, затримка росту,	амбулаторних умовах і вдома. Застосовувати медико-психологічні, біоетичні та релігійні засади паліативної допомоги. 11. Вміти виявляти, призначати обстеження та лікування, проводити диференційну діагностику, формувати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами кістково-м'язової системи: суглобовим синдромом, м'язевими симптомами, ентезитом, синовітом, теносиновітом, болем у спині, болем у шийі, остеопорозом, остеорартрозом, остеохондрозом, хронічними запальними захворюваннями суглобів, подагрою, реактивними артритидами, системними хворобами сполучної тканини, інфекціями кісток і суглобів, системними васкулітами. 12. Вміти виявляти, призначати обстеження та лікування, проводити диференційну діагностику, формувати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами органів травлення: функціональними захворюваннями ШКТ, захворюваннями стравоходу, шлунку, 12-палої кишки, пацієнтів після хірургічних втручань на органах травлення, целиакією, хронічними запальними захворюваннями кишечника, хворобами гепато-біліарної системи, функціональними захворюваннями біліарної системи, хронічними панкреатитами, жовчною колькою, дивертикульозом і дивертикулітом. 13. Вміти виявляти, призначати обстеження та лікування, проводити диференційну діагностику, формувати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами нирок і сечовивідних шляхів: інфекціями сечовивідних шляхів (циститі, уретриті, пієлонефриті), тубулоінтерстиціальним нефритом, гломерулонефритом/нефрозом, сечокам'яною хворобою, нефропатією (діабетичною, гіпертензивною, уратною, мієломною, при амілоїдозі та ін.), хронічною хворобою нирок, гострим ураженням нирок. 14. Вміти виявляти, призначати обстеження та лікування, проводити
--	--

порушення електролітно-водного обміну, дефіцит вітамінів/поживних речовин), ожирінням та надмірною вагою тіла, розладами ліпідного обміну та білкового/пуринового обміну речовин (гіперурикемією), переддіабетом, цукровим діабетом, захворюваннями щитовидної залози (йододефіцитними станами, гіпотиреозом, гіпертиреозом, вузловим та дифузним зобом), хворобами гіпофіза і гіпоталамуса, захворюваннями наднирників.

15. Знати порядок ведення і маршрут пацієнтів із найбільш поширеними гострими та хронічними імунними розладами та хворобами органів кровотворення: лімфаденопатіями, анеміями, онкогематологічними захворюваннями (лімфома, лейкоз, мієломна хвороба, лімфогранулематоз), гіперспленізмом, порушеннями згортання крові, пурпурою, імунодефіцитами, алергічними захворюваннями і станами, кропив'янкою, анафілаксією.

16. Знати порядок ведення пацієнтів похилого та старечого віку. Бути обізнаним в основах соціальної геронтології.

17. Знати клінічну фармакологію груп лікарських засобів, що застосовуються в амбулаторному лікуванні захворювань внутрішніх органів у дорослих, механізм дії, взаємодію з іншими препаратами, найчастіші побічні реакції при застосуванні; покази і протипокази.

18. Знати порядок надання невідкладної, першої лікарської допомоги при невідкладних станах.

19. Профілактика вакцин-керованих інфекцій, в тому числі у вагітних жінок, у післяпологовому періоді та при грудному вигодовуванні.

диференційну діагностику, формулювати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними станами і хворобами ендокринної системи: проблемами, пов'язаними із харчуванням, що призводять до метаболічних розладів (порушення апетиту, зміни ваги, затримка росту, порушення електролітно-водного обміну, дефіцит вітамінів/поживних речовин), ожирінням та надмірною вагою тіла, розладами ліпідного обміну та білкового/пуринового обміну речовин (гіперурикемією), переддіабетом, цукровим діабетом, захворюваннями щитовидної залози (йододефіцитними станами, гіпотиреозом, гіпертиреозом, вузловим та дифузним зобом), хворобами гіпофіза і гіпоталамуса, захворюваннями наднирників.

15. Вміти виявляти, призначати обстеження та лікування, проводити диференційну діагностику, формулювати діагноз пацієнтам із найбільш поширеними гострими та хронічними імунними розладами та хворобами органів кровотворення: лімфаденопатіями, анеміями, онкогематологічними захворюваннями (лімфома, лейкоз, мієломна хвороба, лімфогранулематоз), гіперспленізмом, порушеннями згортання крові, пурпурою, імунодефіцитами, алергічними захворюваннями і станами, кропив'янкою, анафілаксією.

16. Вміти надати первинну медичну допомогу пацієнтам із найчастішими геріатричними синдромами (синдромі старечої немочі, саркопенії, пролежнях, нетриманні сечі, порушеннях сну, психічних, психологічних, когнітивних проблемах).

17. Вміти надати першу лікарську допомогу при невідкладних станах на догоспітальному етапі, забезпечити маршрут пацієнта.

18. Вміти проводити консультування з питань профілактики вакцино-керованих інфекцій (вакцинації) у всіх вікових групах, вагітних та пацієнтів з імунодефіцитом.

Таблиця 2

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Скласти план та провести навчання і консультування пацієнтів із найбільш поширеними хронічними неінфекційними захворюваннями та факторами ризику їх розвитку (навчання керованому самоведенню бронхіальної астми, школа діабету, навчання пацієнтів із хронічною серцевою недостатністю, факторами ризику серцево-судинних захворювань); з питань профілактики вакцин-керованих інфекцій; проведення пре-тестового та після тестового консультування на визачення ВІЛ-інфікованості); консультування осіб з інтелектуальними порушеннями.	В	1 щодо кожного ХНІЗ
2	Кодування за класифікацією ІСРС-2	В	10 і більше
3	Провести мотиваційне консультування для підтримки здорового способу життя, відмови від куріння, здорового харчування, фізичної активності, профілактики захворювань, що передаються статевим шляхом	В	По 2 з кожного питання
4	Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у дорослих: - загального аналізу крові; - біохімічних показників крові; - гострофазових показників запалення; - ліпідограми; - системи зсідання крові; - тестів для виявлення цукрового діабету; - тестів на виявлення SARS-Cov-2; - загального аналізу сечі; - мокротиння; - калу, копрограми; - шлункової секреції;	В	Щоразу при розборі клінічного випадку (від 10 щодо кожного виду досліджень)

	- дуоденального вмісту; - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини; - цитологічного; - виділень жіночих та чоловічих статевих органів; - гормонів; - серологічного; - імунологічного; - алергологічних проб; - рентгенологічного; - ендоскопії; - електрокардіографії; - ультразвукового [в т.ч. ехокардіографії]; - тестів з дозованим фізичним навантаженням (велоергометрія, тредміл); - холтерівського моніторингу ЕКГ і АТ; - функції зовнішнього дихання; - газів крові і кислотно-лужної рівноваги		
5	Вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках	A	10 і більше
6	Запис і розшифровка ЕКГ у дорослих	A	10 і більше
7	Методика проведення і оцінка результатів тесту із 6-ти хвилинною ходьбою	B	10 і більше
8	Застосування інгаляторів і небулайзерів	A	10 і більше
9	Пульсоксиметрія	A	10 і більше
10	Пікфлоуметрія	A	10 і більше
11	Проведення та інтерпретація результатів швидких тестів, зокрема на SARS-CoV2, рівень тропоніну; визначення глікемії глюкометром; кетонів та глюкози сечі та інших	A	10 і більше
12	Невідкладна допомога при:		
	- гострому коронарному синдрому	B	2 і більше
	- бронхообструктивному синдрому	B	2 і більше
	- гострих порушеннях серцевого ритму	B	5 і більше
	- гіпертонічних кризах	B	5 і більше
	- алергічних реакцій	B	2 і більше
	- гіпертермії	B	5 і більше
	- гіпо-/ гіперглікемії	B	5 і більше
	- тиреотоксичному кризі	B	1 і більше
	- спонтанному пневмотораксі	B	1 і більше
	- набряку легень	B	2 і більше
	- тромбоемболії легеневої артерії і магістральних артерій кінцівок	B	1 і більше

	- гострому ураженні нирок	C	1 і більше
	- гострій печінковій недостатності	C	1 і більше
	- гострій наднирковій недостатності	B	1 і більше
	- нирковій, жовчній коліці	B	2 і більше
13	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	A	10 і більше
14	Застосування ларингеальної маски	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
15	Дефібриляція	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
16	Серцево-легенева реанімація дорослих	B	10 і більше
17	Конікотомія	D	від 1 (в умовах тренінгового центру)
18	Трахеотомія	D	від 1 (в умовах тренінгового центру)

**Курс 2. ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА (педіатрія,
загальна практика)**

Тривалість: 254 годин / 8,5 кредитів ECTS

Мета	Розуміти основні принципи формування здоров'я дитини та надання медичної допомоги дітям на первинній ланці: ведення здорової дитини, організація та підтримка грудного вигодовування, інтегроване ведення хвороб дитячого віку, ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними хворобами згідно сучасних рекомендацій	
I Знання		II Уміння
1. Знати основні принципи організації охорони здоров'я дітей в Україні, накази та інструкції з охорони здоров'я дітей. 2. Знати основні статистичні показники стану здоров'я дітей. 3. Знати основні профілактичні стратегії забезпечення здорового розвитку дітей та підлітків: оцінка фізичного розвитку, медико- психологічні аспекти. 4. Знати принципи інтегрованого ведення хвороб дитячого віку. 5. Знати основні симптоми хронічних розладів харчування. 6. Знати схему імунізації дітей та підлітків, типи і особливості вакицин, протипокази до вакцинації. 7. Знати особливості фізіології та розвитку новонароджених, передчасно народжених дітей. 8. Знати ознаки рубіжних станів новонароджених. 9. Знати особливості ведення і маршрут пацієнтів із захворюваннями у періоді новонародженості. 10. Знати організаційні принципи допомоги хворим із спадковими захворюваннями. 11. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів дихання. 12. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними алергічними хворобами. 13. Знати основні принципи ведення і		1. Вміти організувати надання медичної допомоги, провести консультування родини із дітьми з особливими потребами. 2. Вміти організувати стаціонар на дому. 3. Вміти провести фізикальне обстеження дитини та оцінити отримані дані відповідно до вікової норми. 4. Вміти організувати підтримку грудного вигодовування, оцінити правильність прикладання дитини до грудей та ефективність грудного вигодовування. 5. Вміти проконсультувати матір та надати доцільну інформацію щодо раціонального вигодовування дитини. 6. Вміти оцінити та класифікувати ознаки небезпеки у стані дитини, визначити лікування згідно з принципами ІВХДВ. 7. Вміти проконсультувати батьків та надати доцільну інформацію щодо вакцинації дитини, скласти індивідуальний календар щеплень дитини. 8. Вміти організувати забезпечення харчових потреб дітей різних вікових груп при окремих захворюваннях. 9. Вміти проконсультувати батьків щодо догляду за новонародженою дитиною. 10. Вміти оцінити фактори ризику генетичних захворювань та результати скринінгу основних генетичних захворювань у новонароджених. 11. Вміти провести фізикальне обстеження хворої дитини та оцінити отримані дані. 12. Вміти призначати план клініко-

маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів кровообігу та опорно-рухової системи. 14. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами крові, кровотворних органів. 15. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними гострими та хронічними хворобами органів травлення. 16. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними хворобами нирок і сечовивідних шляхів. 17. Знати основні принципи ведення і маршрут пацієнтів дитячого віку із найбільш поширеними ендокринними/метаболічними розладами. 18. Знати основні симптоми онкологічних захворювань у дітей і маршрут пацієнтів дитячого віку з онкопатологією. 19. Знати основні принципи надання першої лікарської допомоги при невідкладних станах у дітей на догоспітальному етапі.	лабораторного та інструментального обстеження хворої дитини. 13. Вміти оцінити дані клінічних аналізів сечі, крові та інструментальних методів обстеження дитини. 14. Вміти проводити діагностику та диференціальну діагностику найбільш поширених хвороб дитячого віку. 15. Вміти складати план лікування, реабілітації та профілактики найбільш поширених хвороб дитячого віку. 16. Вміти надати невідкладну лікарську допомогу при анафілактичному шоці, інфекційно-токсичному шоці, гострій серцево-судинній недостатності, судомах, гіпертермічному синдромі. 17. Вміти складати індивідуальний план щеплень для дітей, які вакцинуються з порушеннями Календаря щеплень. 18. Вміти запідозрити онкологічне чи гематологічне захворювання у дитини та скерувати пацієнта для подальшого обстеження в інші заклади охорони здоров'я.
---	---

Таблиця 4

Практичні навички/компетентності

	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Кодування за класифікацією ICPC	В	10 і більше
2	Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у дітей: - загального аналізу крові; - біохімічних показників крові; - системи зсідання крові; - тестів для виявлення цукрового діабету; - тестів на виявлення SARS-Cov-2; - загального аналізу сечі, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким; - мокротиння, мазка-відбитка слизової носа; - калу, копрограми; - шлункової секреції; - дуоденального вмісту; - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини; - цитологічного; - гормонів; - серологічного; - імунологічного; - алергологічних проб; - рентгенологічного; - ендоскопії; - ультразвукового; - функції зовнішнього дихання; - результати бактеріологічних і вірусологічних засівів - газів крові і кислотно-лужної рівноваги	В	Щоразу при розборі клінічного випадку (від 10 щодо кожного виду досліджень)
3	Вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках, використовуючи набір манжет для дітей	А	10 і більше
4	Запис і розшифровка ЕКГ у дітей	А	10 і більше
5	Застосування інгаляторів і небулайзерів	А	10 і більше
6	Пульсоксиметрія	А	10 і більше
7	Пікфлоуметрія	А	10 і більше

8	Проведення та інтерпретація результатів швидких тестів, зокрема на SARS-CoV2, рівень тропоніну; визначення глікемії глюкометром; кетонів та глюкози сечі та інших	A	10 і більше
9	Призначити раціональне харчування з урахуванням виду вигодовування (природне, штучне, змішане) для дітей 1-го року життя	A	10 і більше
10	Догляд за пупковим залишком, станом шкіри новонародженого	A	10 і більше
11	Техніка раннього прикладання до грудей новонародженого	A	10 і більше
12	Оцінка ефективності смоктання новонародженого	A	10 і більше
13	Проведення контакту «шкіра до шкіри»	A	5 і більше
14	Оцінка фізичного і психо-емоційного розвитку немовляти	B	10 і більше
15	Оцінка фізичного і психічного розвитку дитини від 1 року до 3-х років	B	10 і більше
16	Визначення симптомів Ортолані, Барлоу на предмет виявлення дисплазії кульшових суглобів	B	10 і більше
17	Календар щеплень в Україні. Складання індивідуального плану щеплень для дитини, яка вакцинується із порушенням календаря вакцинації	A	10 і більше
18	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	A	10 і більше
19	Застосування ларингеальної маски	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
20	Застосування S-подібної ларингеальної трубки	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
21	Дефібриляція	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
22	Серцево-легенева реанімація дітей	B	10 і більше

**Курс 3. ЗДОРОВ'Я ЖІНКИ (акушерство, гінекологія, планування сім'ї
та репродуктивне здоров'я) та невідкладна допомога**
Тривалість: 286 годин/ 9,5 кредитів ECTS

Мета	Розуміти фізіологічні особливості жіночого організму в різні періоди життя; оволодіти амбулаторним веденням пацієток із репродуктивними і гінекологічними проблемами; жінок із фізіологічною вагітністю та в післяпологовому періоді, в менопаузі	
I Знання		II Уміння
1. Знати фізіологію жіночого організму в різні періоди життя, нормальний розвиток (і варіанти), вади розвитку репродуктивної системи жінки. Зміни жіночого організму в пубертатному періоді, при вагітності, в менопаузі. 2. Знати класифікацію, діагностику та методи лікування порушень менструального циклу, передменструального синдрому. 3. Знати причини, диференційну діагностику, можливості амбулаторного обстеження та лікування при генітальному болю, менструальному болю, болю при статевому акті, тазовому болю, болях в молочних залозах. 4. Знати причини, диференційний діагноз, можливості амбулаторного обстеження і лікування, маршрут пацієнтки із вагінальними виділеннями, вагінальною кровотечею, при змінах в цитологічному дослідженні шийки матки. 5. Знати клінічні прояви, діагностику, принципи лікування і маршрут пацієнтки із синдромом полікістозних яєчників, фіброміомою, ендометріозом. 6. Знати передракові стани та онкологічні захворювання жіночої статеві сфери (матки, ендометрію, шийки матки, яєчників), клінічні прояви, скринінгові програми, фактори ризику, принципи лікування і маршрут пацієнтки. 7. Знати фактори ризику, класифікацію, діагностику, скринінг новоутворень молочної залози, принципи лікування та реабілітації, маршрут пацієнтки.		1. Вміти консультувати пацієнтку/ родину із питань репродуктивного здоров'я і безпліддя, контрацепції, здорового способу життя, підготовки до вагітності, під час вагітності та підготовки до пологів і грудного годування. 2. Вміти призначати різні методи контрацепції в залежності від віку, стану здоров'я жінки. 3. Вміти проводити гінекологічний огляд, взяття мазків із піхви, шийки матки та інтерпретувати їх результати і проводити консультування. 4. Вміти консультувати пацієнтку із порушенням менструального циклу, передменструальним синдромом, болями, запальними захворюваннями жіночої статеві сфери, призначати обстеження та амбулаторне лікування, визначати маршрут пацієнтки. 5. Вміти консультувати пацієнтку із доброякісними пухлинами жіночої статеві сфери, призначати план обстеження, амбулаторного лікування та визначати маршрут пацієнтки. 6. Вміти консультувати жінок з приводу фізіологічної і патологічної менопаузи, призначати амбулаторне лікування і обстеження, визначати маршрут пацієнтки. 7. Вміти планувати і проводити скринінг передракових захворювань жіночої статеві сфери та молочних залоз і раку, проводити консультування за результатами обстеження, визначати маршрут пацієнтки.

8. Знати діагностику, профілактику та амбулаторне лікування і маршрут пацієнтки із запальними гінекологічними захворюваннями, захворюваннями що передаються статевим шляхом та венеричними хворобами. 9. Знати основні захворювання і стани, що призводять до жіночого безпліддя, фактори ризику, діагностику, принципи лікування, консультування і маршрут пацієнтки. 10. Знати організацію служби планування сімей, особливості консультування підлітків та молоді з питань репродуктивного здоров'я. 11. Знати методи контрацепції, класифікації, механізм дії, переваги, недоліки, необхідне обстеження перед початком використання, початок використання, режим використання, побічні ефекти, інструкції для пацієнтки, невідкладну контрацепцію. 12. Знати рекомендації із прегравідарної підготовки, обстеження жінки, визначення стану здоров'я і ризиків при вагітності, призначення профілактичних заходів та корекція способу життя, пренатальна профілактика. 13. Знати причини, фактори ризику, профілактику, симптоми самовільного абортів на різних строках вагітності, невідкладну допомогу, маршрут пацієнтки; переривання вагітності: консультування, методи, маршрут пацієнтки. 14. Знати алгоритм ведення жінки з фізіологічною вагітністю, план спостереження за станом плода і вагітної, консультування із підготовки до пологів та годування. 15. Знати причини, диференційну діагностику, невідкладну допомогу, маршрут пацієнтки із піхвовою кровотечею/виділеннями під час вагітності, ектопічною вагітністю. 16. Знати особливості перебігу, консультування, спостереження, переривання підліткової вагітності. 17. Знати класифікацію, симптоми, систему оцінки тяжкості токсикозу вагітних, надання допомоги, обстеження, консультування, маршрут пацієнтки	хвороб; проводити їх діагностику, екстрену профілактику цих інфекцій, призначати екстрену контрацепцію, амбулаторне лікування та визначати маршрут пацієнтки. 9. Вміти складати план і проводити спостереження жінки із фізіологічною вагітністю, проводити оцінку стану плода під час вагітності, виявляти ризикову вагітність, визначати маршрут пацієнтки. 10. Вміти діагностувати та призначати амбулаторне лікування при ранньому токсикозі вагітних; виявляти фактори ризику, проводити діагностику та надавати невідкладну допомогу при прееклампсії і еклампсії. 11. Розуміти як надати медичну допомогу при пологах поза стаціонаром. 12. Вміти консультувати жінок із питань здорового способу життя, підтримки лактації, профілактики ускладнень у післяпологовому періоді, проводити амбулаторне лікування таких ускладнень та визначати маршрут пацієнтки. 13. Вміти проводити консультування жінок із екстрагенітальною патологією з приводу репродуктивного здоров'я, контрацепції, лікування соматичних захворювань під час вагітності і грудного годування, визначати план обстеження та маршрут пацієнтки. 14. Розуміти як надавати невідкладну допомогу жінкам, в тому числі вагітним – при кровотечі із піхви, травмах статевих органів, ектопічній вагітності, апоплексії яєчника, прееклампсії та еклампсії, поза лікарняних пологах, маститі, післяпологовій депресії та визначати маршрут пацієнтки.
--	---

із раннім токсикозом; профілактику, діагностику, фактори ризику, невідкладну допомогу при прееклампсії і екклампсії. 18. Знати фізіологію нормальних пологів, алгоритм надання допомоги поза стаціонаром, правові аспекти, методiku обробки пуповини та видалення плаценти. 19. Знати фізіологію післяпологового періоду, моніторинг скорочення матки, профілактика та амбулаторне лікування ускладнень (сепсис, депресія та ін.). 20. Знати фізіологію лактації, консультування та методи підтримки лактації, ускладнення (мастит). 21. Знати класифікацію безпеки застосування лікарських засобів у вагітних та годувальниць, клінічну фармакологію лікарських засобів дозволених для застосування у вагітних для лікування найчастіших захворювань (артеріальна гіпертензія, інфекції сечовивідних шляхів, ГРВІ, біль).	
---	--

Таблиця 6

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Інтерпретація результатів основних лабораторних та інструментальних методів обстеження у вагітних	В	5 і більше
2	Інтерпретація результатів виділень жіночих статевих органів	В	5 і більше
3	Скласти план ведення фізіологічної вагітності	В	5 і більше
4	Проведення експрес-тесту на вагітність	А	5 і більше
5	Вимірювання висоти стояння дна матки, обводу живота	В	5 і більше
6	Визначення терміну вагітності і терміну пологів за датами останньої менструації та першого руху плода	В	5 і більше

7	Оцінка стану плода (аускультация серцебиття, ведення гравідограми)	В	5 і більше
8	Гінекологічне обстеження. Бімануальне обстеження	В	5 і більше
9	Гінекологічне обстеження за допомогою дзеркал	В	5 і більше
10	Забір матеріалу із піхви для бактеріологічного дослідження	В	5 і більше
11	Забір матеріалу із шийки матки для цитологічного дослідження	В	5 і більше
12	Огляд і пальпаторне обстеження молочної залози	А	5 і більше
13	Проведення консультування з питань планування сім'ї	В	5 і більше
14	Призначення різних методів контрацепції	В	5 і більше
15	Проведення консультування з профілактики інфекцій, які передаються статевим шляхом	В	5 і більше

Таблиця 7

Курс 4. ЧОЛОВІЧЕ ЗДОРОВ'Я (урологія)
Тривалість 72 години / 2,4 кредити ECTS

Мета	Розуміти фізіологічні особливості організму чоловіка в різні періоди життя; оволодіти веденням пацієнтів із проблемами чоловічого здоров'я	
І Знання		II Уміння
1. Знати фізіологію чоловічого організму в різні періоди життя, нормальний розвиток (і варіанти), вади розвитку статевої системи чоловіка (гіпоспадія, фімоз, неопущення яєчка, інші). Зміни організму в пубертатному періоді, в андропаузі. 2. Знати причини, диференційну діагностику, можливості амбулаторного обстеження та лікування при генітальному болю (статевий член, мошонка, яєчка, приапизм, водянка яєчка), тазовому болю. 3. Знати причини, диференційний діагноз, можливості амбулаторного обстеження і лікування, маршрут пацієнта із виділеннями із сечовипускного каналу. 4. Знати клінічні прояви, діагностику, амбулаторне лікування і маршрут пацієнта із запальними захворюваннями		1. Вміти консультувати пацієнта із питань репродуктивного здоров'я і безпліддя, сексуального здоров'я, контрацепції, здорового способу життя, профілактики ЗПСШ. 2. Вміти проводити огляд статевих органів, взяття мазків із сечовипускного каналу, інтерпретувати їх результати і проводити консультування. 3. Вміти консультувати пацієнта із вадами розвитку статевих органів та визначати маршрут пацієнта. 4. Вміти консультувати пацієнта із болем в статевих органах, запальними захворюваннями статевої сфери, ЗПСШ, призначати амбулаторне лікування, визначати маршрут пацієнта. 5. Вміти консультувати пацієнта, планувати і проводити скринінг, раку передміхурової залози, визначати маршрут пацієнта.

статевої сфери (орхіт, епідидиміт, простатит, вазікуліт, баланіт, інші). 5. Знати клінічні прояви, діагностику, амбулаторне лікування і маршрут пацієнтів із захворюваннями, що передаються статевим шляхом та венеричними хворобами. 6. Знати алгоритм обстеження, диференційну діагностику та невідкладну допомогу і маршрут пацієнта із затримкою сечі. 7. Знати етіопатогенез, клінічні прояви, диференційний діагноз, амбулаторне лікування і маршрут пацієнта із ДГПЗ. 8. Знати скринінгову програму раку простати, лабораторні та інструментальні, клінічні методи обстеження пацієнта із підозрою на рак передміхурової залози. 9. Знати передракові стани та онкологічні захворювання чоловічої статевий сфери, фактори ризику, принципи лікування і маршрут пацієнта. 10. Знати фактори ризику, класифікацію, діагностику і профілактику порушень чоловічого репродуктивного і сексуального здоров'я, методи лікування і маршрут пацієнта; методи чоловічої контрацепції.	6. Вміти консультувати пацієнта із ДГПЗ, проводити моніторинг та амбулаторне лікування, визначати маршрут пацієнта. 7. Вміти надати невідкладну допомогу пацієнтам із гострою затримкою сечі, болем, приапізмом, гострими запальними станами.
--	---

Таблиця 8

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Інтерпретація результатів виділень чоловічих статевих органів	В	5 і більше
2	Пальцеве обстеження простати	В	5 і більше
3	Катетеризація сечового міхура еластичним катетером у дорослих і дітей	В	5 і більше (в умовах тренінгового центру)

Курс 5. ВЕДЕННЯ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ХІРУРГІЧНИМИ ПРОБЛЕМАМИ

Тривалість 252 години / 8,4 кредитів ECTS

Мета	Розуміти найбільш часті хірургічні проблеми пацієнтів різного віку, надавати їм невідкладну допомогу та скласти план обстеження і маршрут; організовувати і проводити ведення пацієнтів після хірургічного втручання на дому/амбулаторно
I Знання	II Уміння
1. Знати клінічні прояви, діагностику та диференційну діагностику найбільш частих станів і захворювань дорослих і дітей, які потребують хірургічного лікування: гострий живіт (апендицит, защемлена кила, гострий холецистит, ускладнена виразка ШКТ, обструкція ШКТ, дивертикуліт, ішемічний коліт, гострий панкреатит); тромбози і тромбоемболії, обструкція дихальних шляхів, гемоторакс, пневмоторакс; травми грудної клітки, голови, живота, кінцівок; зовнішні і внутрішні кровотечі. 2. Знати методики і препарати для різних методів анестезії, шляхи введення. 3. Знати алгоритм первинної хірургічної обробки ран, методи ушивання ран, профілактику інфекції. 4. Знати правила асептики і антисептики при проведенні амбулаторних хірургічних маніпуляцій. 5. Знати алгоритм реабілітації пацієнтів після хірургічних втручань на дому та амбулаторно. 6. Знати діагностику та амбулаторне лікування фурункульозу, гідраденіту, карбункулу, бешихи. 7. Знати клінічні прояви та методи діагностики, профілактики і лікування абдомінальних, пахових, діафрагмальних кил. 8. Знати клінічні прояви, діагностику та диференційну діагностику, методи лікування захворювань анальної зони (геморой, анальна тріщина, парапроктит) 9. Знати клінічні прояви, фактори ризику, діагностику та методи лікування варикозної хвороби нижніх кінцівок та її ускладнень.	1. Вміти проводити діагностику, обстеження та оцінку стану пацієнтів різного віку із підозрою на стан/ захворювання, що потребує хірургічного лікування. 2. Вміти надавати невідкладну допомогу та визначати маршрут пацієнтів різного віку із основними станами і захворюваннями, які потребують хірургічного лікування. 3. Вміти проводити загальні реанімаційні заходи у пацієнтів різного віку, серцево-легеневу реанімацію і базову підтримку життєдіяльності. 4. Вміти проводити первинну хірургічну обробку ран; анестезію; ушивання ран; накладання пов'язок; профілактику інфекції; зняття швів; оцінку стану рани. 5. Вміти скласти план ведення пацієнта на дому/амбулаторно після хірургічного втручання (перев'язки, знеболення, догляд за дренажами, оцінка стану рани, діагностика ускладнень (делірій, лихоманка, сепсис, інфекція, алергічні реакції, шок, затримка сечі, олігурія, кровотеча); харчовий і питний, руховий режим; реабілітація). 6. Вміти проводити амбулаторне лікування, в т.ч. хірургічне при карбункулі, фурункулі, фурункульозі, бешисі; опіках та обмороженнях. 7. Вміти проводити обстеження, надавати первинну медичну і невідкладну допомогу, амбулаторне лікування і скласти маршрут пацієнта при захворюваннях анальної зони (геморой, анальна тріщина, парапроктит). 8. Вміти проводити діагностику, профілактику і амбулаторне лікування пацієнтів із варикозною хворобою нижніх кінцівок та ПТФХ. 9. Вміти проводити амбулаторні малоінвазивні діагностичні та лікувальні хірургічні втручання (видалення ліпом, бородавок, наростів, врослого нігтя; лікування карбункула, фурункула,

	гідраденіта; брати зрізову біопсію шкіри, голкову і інцизійну біопсію). 10. Вміти проводити консультування пацієнтів та їх родин з приводу проведення хірургічних маніпуляцій та втручань, анестезії, біопсії.
--	---

Таблиця 10

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Первинна хірургічна обробка ран	В	2 і більше
2	Догляд та лікування пролежнів, трофічних виразок	В	2 і більше
3	Обробка опікової поверхні	В	2 і більше
4	Накладання і зняття швів	В	2 і більше
5	Вскриття поверхневих нарізів шкіри і підшкірних тканин	В	2 і більше
6	Зупинка зовнішньої кровотечі (накладання джгута, тугої пов'язки, притиснення артерій)	В	2 і більше
7	Проведення місцевої анестезії (інфільтраційна, провідникова та новокаїнові блокади)	В	2 і більше
8	Промивання шлунку	В	2 і більше
9	Пальцеве обстеження прямої кишки	В	2 і більше

Таблиця 11

Курс 6. ТРАВМИ І ПОРУШЕННЯ РОЗВИТКУ

Тривалість 71 година / 2,55 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти наданням допомоги пацієнтам різного віку із травмами та вродженими вадами опорно-рухової системи	
I Знання		II Уміння
1. Знати клінічні прояви, класифікації, методи діагностики, алгоритми надання невідкладної та первинної медичної допомоги та маршрут пацієнтів різного віку із переломами кісток (кінцівок, плечового поясу, хребта, таза, черепа, ребер). 2. Знати клінічні прояви, методи діагностики, алгоритми надання		1. Вміти проводити діагностику, обстеження та оцінку стану пацієнтів різного віку із підозрою на травму, перелом. 2. Вміти надавати невідкладну допомогу та визначати маршрут пацієнтів різного віку із різними травмами, переломами, вивихами, ушкодженнями; при синдромі розчавлювання (знеболення, іммобілізація,

невідкладної та первинної медичної допомоги, маршрут пацієнтів із вивихами/ підвивихами, ушкодженнями/ дислокацією колінного, плечового, ліктьового, гомілково- надп'яtkового та ін. суглобів. 3. Знати механізми розвитку, класифікацію, діагностику, профілактику ускладнень, алгоритми обстеження і невідкладної допомоги при травмах грудної клітки, черевної порожнини, тазових органів; черепно- мозковій травмі. 4. Знати клінічні прояви, фактори ризику, класифікації, методи діагностики, алгоритми ведення пацієнтів із вродженими вадами розвитку (кривошия, клишоногість, дисплазія кульшових суглобів), порушеннями постави, плоскостопістю. 5. Знати систему та алгоритм визначення працездатності та реабілітації пацієнтів після травм, протезування. 6. Знати принципи застосування, види ортопедичних засобів.	протишокові заходи, зупинка кровотечі, профілактика ускладнень, медичне сортування, маршрут пацієнта). 3. Вміти проводити огляд і клінічну діагностику та складати план обстеження і амбулаторного лікування пацієнта із вродженими вадами кістково-м'язової системи (дисплазія кульшових суглобів, кривошия, клишоногість). 4. Вміти проводити огляд і клінічну діагностику та складати план обстеження і амбулаторного лікування пацієнта із порушеннями постави, плоскостопістю. Вміти консультувати пацієнтів із питань застосування ортопедичних засобів, відновних методик після травм і протезування. 5. Вміти проводити консультування і навчання пацієнтів/ родин із профілактики та лікування порушень постави, ЛФК, принципів лікування та реабілітації.
--	---

Таблиця 12

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Транспортна іммобілізація	В	5 і більше
2	Накладання шийного комірця	В	5 і більше

Таблиця 13

Курс 7. ОФТАЛЬМОЛОГІЯ
Тривалість 40 годин / 1,3 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти основами профілактики, скринінгу порушень зору та наданням допомоги пацієнтам різного віку із найбільш частими захворюваннями органу зору	
I Знання		II Уміння
1. Знати анатомію і фізіологію	1. Вміти проводити огляд ока та	

діяльності зорового аналізатора у пацієнтів різного віку. 2. Знати основні симптоми і синдроми при патології органу зору; потреби пацієнтів із хронічними/прогресуючими порушеннями зору, віковими і токсичними дегенеративними захворюваннями макули. 3. Знати вплив соматичних захворювань та лікарських засобів для їх лікування на стан органу зору; та вплив препаратів для місцевого лікування очей на системні функції організму. 4. Знати прояви ураження очей при загальних захворюваннях (артеріальна гіпертензія, цукровий діабет, системні захворювання сполучної тканини, васкуліти, сифіліс, цистіцеркоз, ВІЛ, туберкульоз, токсоплазмоз, краснуха, міастенія, отруєння, розсіяний склероз, ДЦП та ін.). 5. Знати основні прояви, діагностику та методи лікування вроджених вад органу зору (епікант, колобома, анкілоблефарон та ін.). 6. Знати прояви, методи діагностики та лікування запальних захворювань ока (кон'юнктивіт інфекційний; кон'юнктивіт алергічний; блефарит, ячмінь, халазіон; кератит; дакріоцистит, дакріоаденіт; виразка рогівки; трахома, герпетичне ураження, моллюск; склерит; епісклерит, увеїт, гіпопійон); при користуванні лінзами (кератит, гіпоксія рогівки, кератокон'юнктивіт). 7. Знати класифікацію, методи діагностики та профілактики і лікування порушень рефракції (аметропія, анізометропія, астигматизм, пресбіопія, амбліопія), катаракти, глаукоми, ретинопатії і макулодистрофії, косоокості, сліпоті, новоутворень ока та його придатків. 8. Знати симптоматику, алгоритм надання невідкладної допомоги та маршрут пацієнта при невідкладних станах: відшарування сітківки, гостре порушення кровообігу центральної вени та артерії сітківки та її гілок; електроофтальмія; контузія/крововилив ока і його придаткового апарату; стороннє тіло в оці; травматичне	придаткового апарату, визначати гостроту зору, рухливість ока, реакцію на світло, огляд в щільовій лампі, офтальмоскопію, визначення тиску та інтерпретувати результати. 2. Вміти складати план обстеження та амбулаторного лікування пацієнта із захворюваннями ока та придаткового апарату ока; проводити скринінг глаукоми 3. Вміти надавати невідкладну допомогу при травмах, гострому нападі глаукоми та інших невідкладних станах в офтальмології. 4. Вміти проводити консультування та навчання пацієнтів із хронічними/прогресуючими захворюваннями органу зору, призначати та застосовувати локальні лікарські засоби; після хірургічного лікування захворювань ока і придаткового апарату. 5. Вміти проводити консультування пацієнтів/родин із профілактики і лікування порушень рефракції, сучасних хірургічних методів лікування захворювань ока, застосування окулярів та лінз.
---	--

пошкодження органу зору; сонячний опік сітківки; гострий напад глаукоми. 9. Знати види та способи корекції основних вад зору (окуляри, лінзи). 10. Знати покази до направлення на консультацію до вузьких спеціалістів та спеціальні методи обстеження (УЗД, ОКТ, ангіографія, МРТ та ін.).	
---	--

Таблиця 14

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Зовнішній огляд повік та кон'юнктиви	В	5 і більше
2	Визначення гостроти зору за допомогою оптичних таблиць	В	5 і більше
3	Визначення поля зору за допомогою набору лінз	В	5 і більше
4	Визначення кольоросприйняття	В	5 і більше
5	Вимірювання та оцінка внутрішньоочного тиску пальпаторним методом та методом тонометрії, в т. ч., транспальпебральним	В	5 і більше
6	Дослідження очного дна методом прямої офтальмоскопії	В	5 і більше
7	Лікувальні маніпуляції: - промивання кон'юнктивальної порожнини та рогівки - закрапування крапель та закладання мазі в кон'юнктивальний мішок - видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви	В В В	5 і більше 5 і більше 5 і більше

Таблиця 15

Курс 8. ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ
Тривалість: 40 годин / 1,3 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти основами профілактики, діагностики та лікування пацієнтів всіх вікових груп із найбільш частими захворюваннями ЛОР-органів
I Знання	II Уміння

1. Знати анатомію і фізіологію ЛОР-органів у пацієнтів різного віку. 2. Знати основні симптоми і синдроми при хворобах вуха (оталгія, порушення слуху, шум у вухах, виділення з вуха, закладеність у вухах, сірчана пробка, запаморочення, отосклероз, глухота, пресбіакузис; захворювання зовнішнього вуха та слухового проходу, захворювання середнього вуха; тубоотит внутрішнього вуха), диференційний діагноз, маршрут пацієнта. 3. Знати основні симптоми і синдроми при захворюваннях горла і носа (гострий і хронічний фарингіт, ларингіт, трахеїт; тонзиліт, гіпертрофія мигдаликів/аденоїдів; риніт; синусит; аденоїдит; захворювання зовнішнього носа); методи обстеження, диференційний діагноз, маршрут пацієнта. 4. Знати клінічні прояви, алгоритм надання невідкладної допомоги, маршрут пацієнта при сторонніх тілах і травмах ЛОР-органів, опіках, акустичній травмі вуха, перфорації барабанної перетинки, гострому отиті, кровотечі з ЛОР-органів, гострій асфіксії, набряку гортані, стенозі гортані. 5. Знати показання до направлення на консультацію вузьких спеціалістів, спеціальні методи обстеження ЛОР-органів. 6. Знати симптоматику, алгоритм надання невідкладної допомоги та маршрут пацієнта при розвитку орбітальних та внутрішньочерепних ускладнень, інфекційно-запальних захворювань ЛОР-органів. 7. Знати симптоматику, алгоритм обстеження та маршрут пацієнта із новоутвореннями ЛОР-органів. 8. Знати особливості захворювань ЛОР-органів у дітей раннього віку, їх діагностику та маршрут пацієнта. 9. Знати клінічну фармакологію лікарських засобів, які застосовуються для лікування вуха, горла, носа; препарати, які мають нейро-/ототоксичні впливи.	1. Вміти проводити огляд ЛОР-органів, визначати гостроту слуху та інтерпретувати результати у пацієнтів всіх вікових груп. 2. Вміти скласти план обстеження та амбулаторного лікування пацієнта із захворюваннями ЛОР-органів. 3. Вміти надавати невідкладну допомогу при травмах та інших невідкладних станах при захворюваннях ЛОР-органів. 4. Вміти проводити консультування та навчання пацієнтів із захворюваннями ЛОР-органів, призначати та застосовувати локальні та системні лікарські засоби. 5. Вміти проводити консультування пацієнтів/ родин із профілактики і лікування порушень носового дихання, сучасних хірургічних методів лікування захворювань вуха, горла, носа; лікування туговухості та глухоти.
---	---

Таблиця 16

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Огляд зовнішнього вуха і барабанної перетинки з рефлектором і отоскопом	B	10 і більше
2	Оцінка гостроти слуху: розмовна мова і шепітна мова	B	10 і більше
3	Видалення неускладненого стороннього тіла з вуха, горла, носа	B	2 і більше
4	Передня риноскопія	B	10 і більше
5	Фарингоскопія рефлектором	B	10 і більше
6	Визначення дихальної та нюхової функції носа	B	10 і більше
7	Передня тампонада носа	B	5 і більше
8	Пальцеве обстеження носоглотки	B	5 і більше
9	Пряма ларингоскопія	B	10 і більше
10	Промивання лакун піднебінних мигдаликів	B	5 і більше
11	Взяття мазка з носу та горла на бактеріологічне та вірусологічне дослідження	B	5 і більше
12	Конікотомія	D	від 1 (в умовах тренінгового центру)
13	Трахеотомія	D	від 1 (в умовах тренінгового центру)

Таблиця 17

Курс 9. НЕВРОЛОГІЯ

Тривалість: 46 годин / 1,5 кредити ECTS

Мета	Оволодіти основами профілактики, діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів всіх вікових груп із найбільш частими захворюваннями нервової системи	
I Знання		II Уміння

1. Знати синдромологію і топічну діагностику уражень нервової системи у пацієнтів різного віку (біль різної локалізації; порушення чутливості, рефлекторно-рухової сфери, координації та статички, розлади мовлення, вегетативні і когнітивні порушення, порушення свідомості). 2. Знати класифікації, діагностику та принципи лікування, маршрут пацієнта, профілактику ускладнень при судинних, інфекційно-запальних, демієлінізуючих, дегенеративних захворюваннях нервової системи, міастенії, епілепсії, травмах та новоутвореннях. 3. Знати симптоми, алгоритм обстеження, діагностику та лікування уражень периферійної нервової системи (вертеброгенні, невертеброгенні, черепних нервів, демієлінізуючі, травматичні). 4. Знати алгоритми надання невідкладної допомоги при судомному нападі, втраті свідомості, гострому порушенні мозкового кровообігу, травмі, нейроінфекції. 5. Знати етіопатогенез, клінічні прояви, алгоритм обстеження, маршрут пацієнта, принципи лікування і реабілітації дітей із ДЦП, спадковими нейро-м'язовими захворюваннями. 6. Знати клінічні прояви, патогенез, класифікації уражень нервової системи при загальних соматичних захворюваннях (серцево-судинних, респіраторних, ендокринних) у пацієнтів різних вікових груп. 7. Знати клінічну фармакологію лікарських засобів, які застосовуються для лікування найчастіших захворювань нервової системи у пацієнтів всіх вікових груп.	1. Вміти проводити неврологічне обстеження, тести на когнітивні порушення та інтерпретувати їх результати у пацієнтів всіх вікових груп. 2. Вміти формулювати синдромологічний/нозологічний діагноз, скласти план ведення і визначати маршрут пацієнта при найбільш частих судинних захворюваннях нервової системи (хронічна ішемія головного мозку, гострі порушення мозкового кровообігу). 3. Вміти формулювати синдромологічний/нозологічний діагноз, скласти план ведення і визначати маршрут пацієнта із інфекційно-запальними захворюваннями (менінгіт, менінгоенцефаліт, мієліт, поліомієліт); демієлінізуючими захворюваннями (гостра запальна демієлінізуюча полірадикулонейропатія, розсіяний склероз, оптичний неврит); дегенеративними захворюваннями (хвороба Паркінсона та паркінсонізм; хореєю (Гентінгтона, сенільна, доброякісна спадкова, мала, тощо); міастенією та міастенічним синдромом; епілепсією і епілептичними синдромами). 4. Вміти формулювати діагноз, скласти план ведення і реабілітації, визначати маршрут пацієнтів із травмами нервової системи та їх наслідками. 5. Вміти скласти план обстеження та маршрут пацієнта із підозрою на новоутворення нервової системи. 6. Вміти скласти план обстеження, визначити маршрут пацієнта із підозрою на ДЦП, спадкові нейро-м'язові хвороби, вроджені аномалії нервової системи. 7. Вміти надати невідкладну допомогу і визначити маршрут пацієнта при судамах, порушеннях свідомості, травмах нервової системи, нейроінфекції, гострих порушеннях мозкового кровообігу. 8. Вміти консультувати пацієнтів / родини із хронічними/прогресуючими захворюваннями нервової системи, когнітивними, руховими порушеннями.
---	--

	9. Вміти призначати і контролювати безпеку та ефективність основних груп лікарських засобів, що застосовуються для лікування найбільш частих захворювань нервової системи у пацієнтів різного віку.
--	---

Таблиця 18

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Дослідження рефлекторно-рухової сфери	В	10 і більше
2	Дослідження функції черепних нервів	В	10 і більше
3	Дослідження мови, праксису, гнозису.	В	10 і більше
4	Дослідження чутливості	В	10 і більше
5	Дослідження координації рухів	В	10 і більше
6	Дослідження менінгеальних симптомів	В	10 і більше
7	Невідкладна допомога при: - менінгіті - втраті/ порушенні свідомості - гострому порушенні мозкового кровообігу - гіпертермії - судом - травмі	В	2 і більше щодо кожного стану

Таблиця 19 Курс 10. ПСИХОЛОГІЧНЕ ТА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я (психіатрія)
Тривалість: 37 годин / 1,25 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти основами діагностики психологічних/ психічних порушень, психоосвіти та психофармакології
І Знання	II Уміння
1. Знати нормативні документи з питань психічного здоров'я та медико-соціального забезпечення (накази, клінічні настанови, програма ВООЗ – mhGAP). 2. Знати класифікацію, алгоритм виявлення та лікування порушень поведінки та психічних функцій в дитячому і підлітковому віці. 3. Знати клінічні прояви, діагностику, профілактику та принципи лікування неврастенії, синдрому хронічної втоми, синдрому гіперактивності, психосоматичних розладів, порушень сну, харчової поведінки, енурезу. 4. Знати клінічні прояви, діагностику та принципи лікування і реабілітації, маршрут пацієнтів із депресивними та тривожними розладами, психозом, біполярним розладом, гострим стресовим розладом, ПТСР; розладами особистості (параноїдальний, шизоїдний, антисоціальний, обсесивно-компульсивний та ін.). 5. Знати клінічні прояви, діагностику, методи лікування і реабілітації пацієнтів із деменцією. 6. Знати симптоматику, діагностику, принципи лікування і реабілітації, маршрут пацієнтів із залежностями. 7. Знати клініку та заходи невідкладної допомоги пацієнтам із гострими психічними станами (гострий психоз, епізод манії, панічна атака, суїцид, абстинентний синдром, агресивна поведінка, делірій). 8. Знати принципи психоосвіти та клінічну фармакологію лікарських засобів, які застосовуються в психіатрії.	1. Вміти проводити консультування пацієнтів із залежностями, психічними і психологічними проблемами, визначати план лікування та маршрут пацієнта. 2. Вміти призначати амбулаторне лікування, визначати маршрут пацієнта із неврастенією, вегетативними порушеннями, психосоматичними розладами, при порушеннях сну, харчування, енурезі. 3. Вміти діагностувати за допомогою опитувальників депресивні і тривожні розлади, призначати план лікування та визначати маршрут пацієнта. 4. Вміти виявляти пацієнтів із біполярним розладом, ПТСР, розладами особистості, проводити консультування з приводу обстеження і лікування, визначати маршрут пацієнта. 5. Вміти проводити оцінку когнітивної сфери у пацієнтів різного віку, призначати амбулаторне лікування та визначати маршрут пацієнта із когнітивними розладами і деменцією. 6. Вміти проводити мотиваційне консультування пацієнтів із залежностями. 7. Розуміти як Вміти надавати невідкладну допомогу при гострих психічних станах (гострий психоз, епізод манії, панічна атака, суїцид, абстинентний синдром, агресивна поведінка, делірій). 8. Вміти моніторувати ефективність і безпеку застосування лікарських засобів для лікування психічних розладів.

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Консультації пацієнтів із психологічними і психічними, поведінковими розладами	С	2 і більше щодо кожного стану
2	Застосування опитувальників для діагностики тривожних та депресивних станів	В	5 і більше
4	Невідкладна допомога при: - гострому психозі - делірії - абстинентному синдромі - отруєнні наркотичними речовинами, алкоголем - панічній атаці	В	2 і більше щодо кожного стану

Курс 11. ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ
Тривалість 32 години / 1,05 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти веденням пацієнтів всіх вікових груп із інфекційними захворюваннями; розуміти систему протиепідемічного захисту населення та протиепідемічні заходи у вогнищі інфекції
I Знання	II Уміння
1. Знати нормативні документи з питань профілактики інфекційних хвороб, протиепідемічного захисту населення та заходів у вогнищі інфекції, застосування індивідуальних засобів захисту, організації діяльності амбулаторії сімейної медицини в умовах пандемії COVID-19. 2. Знати класифікацію інфекційних та паразитарних хвороб, основні методи їх діагностики; основні клінічні синдроми (діарея, лихоманка, жовтяниця, екзантема, лімфаденопатія, менінгеальний синдром), диференційну діагностику та амбулаторне лікування. 3. Знати клінічні прояви, діагностику, профілактику та принципи лікування кору, скарлатини, краснухи, вітряної віспи, ентеровірусних інфекцій, поліомієліту, дифтерії. 4. Знати клінічні прояви, діагностику та принципи лікування, маршрут пацієнтів із бактеріальними/ вірусними менінгітами/ менінгоенцефалітами. 5. Знати клінічні прояви, діагностику, методи лікування і профілактики вірусних гепатитів (А, В, С, D, E), лептоспірозу. 6. Знати клінічні прояви, діагностику, методи лікування і профілактики ВІЛ-інфекції; маршрут ВІЛ-позитивного пацієнта; заходи екстреної профілактики. 7. Знати симптоматику, діагностику, профілактику та лікування найбільш поширених паразитарних захворювань (малярія, амебіаз, балантидіаз, токсоплазмоз, лямбліоз) та гельмінтозів (нематодози, трематодози, цестодози) 8. Знати симптоматику, профілактику, діагностику та амбулаторне лікування ГРВІ, грипу, COVID-19, інфекційного мононуклеозу. 9. Знати симптоматику, профілактику,	1. Вміти складати план та проводити організацію протиепідемічних та карантинних заходів у вогнищах інфекції, при епідеміях та надзвичайному стані. 2. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, амбулаторне лікування та визначати маршрут пацієнтів із підозрою на інфекційне захворювання, із лихоманкою, жовтяницею, висипкою, діареєю, лімфаденопатією. 3. Вміти проводити діагностику, диференційну діагностику, амбулаторне лікування пацієнтів із гельмінтозами, паразитарними захворюваннями, кором, скарлатиною, краснухою, вітряною віспою, ентеровірусними інфекціями, інфекційним мононуклеозом, герпетичною інфекцією, дифтерією. 4. Вміти проводити профілактику, діагностику, складати план лікування і проводити контроль його ефективності та визначати маршрут пацієнта із вірусними гепатитами. 5. Вміти проводити пре тестове і після тестове консультування пацієнтів, які обстежуються на ВІЛ-інфекцію, складати план ведення і лікування, визначати маршрут пацієнта із ВІЛ-позитивним статусом. 6. Вміти скласти план та організувати необхідні заходи екстреної профілактики у випадку можливого зараження медичного працівника ВІЛ на робочому місці. 7. Вміти скласти план та провести спостереження, профілактику, діагностику та амбулаторне лікування хвороби Лайма. 8. Вміти скласти план спостереження і амбулаторного лікування, організувати амбулаторний моніторинг стану пацієнта із позитивним ПЛР на SARS-Cov2. 9. Вміти призначати антибактеріальні, протівірусні, протигрибкові, протипаразитарні, протигельмінтні

діагностику та амбулаторне лікування хвороби Лайма. 10. Знати клініку та заходи невідкладної допомоги пацієнтам із гіпертермією, інфекційно-токсичним шоком, менінгеальним синдромом, діареєю, блювотою. 11. Знати класифікацію, клініку, протиепідемічні заходи, основи лікування та маршрут пацієнта із особливо небезпечними інфекціями. 12. Знати клінічну фармакологію антибактеріальних, противірусних, протигрибкових, протигельмінтних, антипаразитарних та інших лікарських засобів, які застосовуються в лікуванні інфекцій людини. 13. Знати типи, класифікацію, механізм дії та особливості застосування вакцин, зокрема вакцин від SARS Cov-2.	лікарські засоби та контролювати їх ефективність і безпеку. 10. Вміти провести навчання населення із профілактики інфекційних захворювань, протиепідемічних та карантинних заходів, застосування засобів індивідуального захисту, вакцинації. 11. Вміти проводити консультування з питань профілактики вакцинованих інфекцій (вакцинації) у всіх вікових групах, вагітних та імунодефіцитних пацієнтів.
--	--

Таблиця 22

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Взяття матеріалу (крові, калу, сечі, жовчі, змивів-відбитків слизової оболонки носоглотки тощо) на бактеріологічні та вірусологічні дослідження	В	5 і більше
2	Забір матеріалу для бактеріологічного дослідження при ангінах різної етіології	В	5 і більше
3	Проведення експрес-тестів на різноманітні інфекційні захворювання	В	10 і більше
4	Оформляти медичну документацію (карта стаціонарного хворого, екстрене повідомлення, виписка з історії хвороби тощо)	В	10 і більше
5	Скласти план профілактичних та карантинних заходів щодо найбільш поширених та особливо небезпечних інфекційних хвороб	В	5 і більше

Курс 12. ПУЛЬМОНОЛОГІЯ, ФТИЗИАТРІЯ
Тривалість 38 годин / 1,25 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти амбулаторним веденням пацієнтів всіх вікових груп із туберкульозом	
I Знання		II Уміння
1. Знати нормативно-правову базу і медико-технологічні документи з питань контролю за туберкульозною інфекцією в Україні; міжнародну і національну стратегію боротьби із туберкульозом. 2. Знати епідеміологічну ситуацію, етіопатогнез, патоморфоз туберкульозу, групи ризику. 3. Знати особливості перебігу поєднаних інфекцій (ВІЛ і ТВ, гепатит і ТВ); систему діагностики туберкульозу, відбору пацієнтів для обстеження, ведення медичної документації і електронних форм; формулювання діагнозу. 4. Знати діагностику латентної туберкульозної інфекції, діагностику та диференційну діагностику ТВ легень, органів дихання, інших органів у дорослих і дітей. 5. Знати правила інфекційного контролю на рівні ПМД, вакцино- і хіміопрофілактику ТВ. 6. Знати правила ведення дитини, яка народилась від хворої на туберкульоз матері. 7. Знати організаційну і протиінфекційну роботу у вогнищі туберкульозної інфекції, визначення випадку, класифікацію. 8. Знати амбулаторні моделі лікування хворих на туберкульоз, ведення документації, профілактичні заходи та навчання населення і медичних працівників. 9. Знати алгоритми ведення пацієнтів, які лікуються амбулаторно; пацієнтів які перервали лікування; вагітних, ВІЛ-інфікованих, з супутніми захворюваннями; дітей і підлітків. 10. Знати загальні принципи лікування ТВ, хіміорезистентного ТВ, моніторинг ефективності і небажаних явищ.		1. Вміти проводити обстеження, консультування і визначати маршрут пацієнтів із підозрою на ТВ. 2. Вміти організувати навчання населення, медичних працівників, протиінфекційні заходи в амбулаторії та у вогнищі туберкульозної інфекції. 3. Вміти консультувати пацієнтів різних вікових груп та із коморбідними станами і інфекціями, вагітних із приводу діагностики та лікування ТВ та визначати маршрут пацієнтів. 4. Вміти контролювати ефективність і безпеку протитуберкульозної терапії на рівні ПМД, визначати маршрут пацієнтів.

Таблиця 24

Практичні навички/компетентності

	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Взяття мокротиння на аналіз	A	C 2 і більше
2	Квантифероновий тест	B	2 і більше
3	Ведення документації	B	2 і більше

Таблиця 25

Курс 13. ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ

Тривалість 32 годин / 1,05 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти амбулаторним веденням пацієнтів всіх вікових груп із проблемами шкіри, волосся, нігтів, венеричними хворобами	
I Знання		II Уміння
1. Знати анатомію і фізіологію шкіри та її придатків у людей різного віку та при патології. 2. Знати диференційну діагностику при шкірній висипці (еритематозна, геморагічна, везикуло-бульозна), свербіжу шкіри, порушеннях пігментації. 3. Знати діагностику, принципи лікування і маршрут пацієнта із хронічними захворюваннями шкіри (псоріаз, екзема, дерматит, atopічний дерматит). 4. Знати диференційну діагностику, амбулаторне лікування, маршрут пацієнта із інфекційними та паразитарними захворюваннями шкіри (піодермія, акне, розацеа, фурункул, карбункул, свищ; попірілість; дерматит). 5. Знати диференційну діагностику, амбулаторне лікування і маршрут пацієнта із новоутвореннями шкіри і підшкірної клітковини (моллюск, міліа, акрохондроз, папілома, шкірний ріг, мозоль, себореїний кератоз, ліпома,		1. Вміти проводити повний огляд шкіри та її придатків та інтерпретувати результати у пацієнтів всіх вікових груп, визначати площу ураження. 2. Вміти консультувати пацієнтів із шкірною висипкою, шкірним зудом, новоутвореннями шкіри і підшкірної клітковини, порушеннями пігментації, проблемами волосся і нігтів, визначати план обстеження та маршрут пацієнта, призначати амбулаторне лікування. 3. Вміти проводити консультування пацієнтів із підозрою/ венеричним захворюванням, призначати екстрену профілактику, визначати маршрут пацієнта та вести необхідну документацію. 4. Вміти консультувати пацієнтів із інфекційними захворюваннями шкіри, призначати амбулаторне лікування та контролювати його безпеку і ефективність. 5. Вміти консультувати пацієнтів із передраковими та онкологічними захворюваннями шкіри, визначати маршрут пацієнта.

гемангіома та інші). 6. Знати диференційну діагностику, фактори ризику, профілактику, принципи лікування, маршрут пацієнта із передраковими станами (кератоакантома, меланома <i>insitu</i>) 7. Знати диференційну діагностику, фактори ризику, профілактику, принципи лікування злоякісної меланоми. 8. Знати диференційну діагностику, принципи лікування, маршрут пацієнтів із проблемами волосся, нігтів. 9. Знати нормативні документи з питань профілактики венеричних захворювань, класифікацію, профілактику та амбулаторне лікування, маршрут пацієнта із венеричним захворюванням. 10. Знати сучасні медикаментозні і не медикаментозні засоби, що застосовують для лікування дерматологічних захворювань, хвороб нігтів і волосся.	
---	--

Практичні навички/компетентності

Таблиця 26

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Оцінка площі ураженої шкіри	В	2 і більше
2	Огляд шкірних покривів	В	10 і більше
3	Діаскопія, пальпація, пошкрябування (граттаж)	В	10 і більше
4	Методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуючих сумішей, пластирів, лаків, аерозолів	А	5 і більше

Курс 14. НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ТА ПОЧАТКОВА СТАБІЛІЗАЦІЯ ПАЦІЄНТА

Тривалість 38 годин / 1,25 кредитів ECTS

Мета	Оволодіти наданням невідкладної медичної допомоги пацієнтам всіх вікових груп
I Знання	II Уміння
1. Знати визначення і симптоми термінальних станів, раптової смерті, клінічної смерті, шоківих станів і отруєнь. 2. Знати алгоритми надання невідкладної медичної допомоги та початкової стабілізації пацієнта при зупинці серця, дихання, раптовій коронарній смерті; гострій серцевій / дихальній недостатності, механічній асфіксії, утопленні, ураженні струмом, сонячному і тепловому ударі, різних видах шоку, комі, порушеннях свідомості, гострих отруєннях, кровотечі. 3. Знати методики проведення серцевої реанімації, відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів, проведення інкубації трахеї, застосування ларингеальної маски, допоміжної вентиляції легень; судинних доступів, протишоківих заходів. 4. Знати клінічну фармакологію та особливості застосування ліків, що застосовуються в невідкладній допомозі, шляхи введення, особливості інфузійної терапії при шоках. 5. Знати основи медичного сортування потерпілих, поранених. 6. Знати принципи роботи ШВЛ	1. Вміти надати невідкладну допомогу при основних невідкладних станах, шоківих, коматозних станах, отруєннях, кровотечі пацієнтам різних вікових груп. 2. Вміти провести медичне сортування поранених, потерпілих. 3. Вміти організувати надання допомоги на місці пригоди.

Таблиця 28

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	В	5 і більше
2	Інтубація трахеї	С	2 і більше
3	Застосування ларингеальної маски	С	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
4	Застосування S-подібної ларингеальної трубки	В	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
5	Дефібриляція	В	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
6	Серцево-легенева реанімація дітей і дорослих	В	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
7	Конікотомія	С	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
8	Трахеотомія	С	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
9	Невідкладна допомога при:		
	Колапсі	В	2 і більше
	різних формах шоку	В	2 і більше
	коматозних станах	В	2 і більше
	гострих отруєннях	В	2 і більше
	ураженнях електричним струмом, блискавкою	В	2 і більше
	опіках і відмороженнях	В	2 і більше
	укусах змій, комах, тварин	В	2 і більше
	утопленні та удушенні	В	2 і більше
	кровотечах	В	2 і більше

	тромбоемболії легеневої артерії і магістральних артерій кінцівок	В	1 і більше
	гострій нирковій недостатності	С	1 і більше
	гострій печінковій недостатності	С	1 і більше
	судомах	В	1 і більше
	травмах	В	1 і більше

Таблиця 29

Курс 15. АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ ТА РЕАНІМАЦІЯ
Тривалість 60 годин / 2 кредити ECTS

Мета	Під час свого навчання слухачі повинні набути клінічних знань про медичні та хірургічні навички ведення важкохворих пацієнтів і набувати та опановувати клінічні здібності та навички для виконання належним та безпечним способом анестезіологічних та реанімаційних процедур		
I Знання		II Уміння	
1. Знати аспекти моніторингу та роботи з обладнанням, включаючи респіраторну терапію і гемофільтрацію. 2. Знати та використовувати відповідні критерії тяжкості станів, що загрожують життю. 3. Знати методики проведення серцевої реанімації, відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів, проведення інкубації трахеї, застосування ларингеальної маски, допоміжної вентиляції легень; судинних доступів, протишокових заходів. 4. Знати клінічну фармакологію та особливості застосування ліків, що застосовуються в невідкладній допомозі, шляхи введення, особливості інфузійної терапії при шоках. 5. Знати основи медичного сортування потерпілих, поранених. 6. Знати принципи роботи ШВЛ 7. Базові та специфічні навички при загальній та регіонарній анестезії у планових та екстрених ситуаціях, судинних доступах, особливо при встановленні центральних венозних та артеріальних ліній.		1. Вміти надати невідкладну допомогу при основних невідкладних станах, шокових, коматозних станах, отруєннях, кровотечі пацієнтам різних вікових груп. 2. Лікувати пацієнтів у відділенні інтенсивної терапії. 3. Мати можливість окреслювати основні принципи медичної допомоги, включаючи педіатричних пацієнтів; розуміти медичні та хірургічні розлади, які потребують специфічного лікування у відділенні інтенсивної терапії та питання, пов'язані з переводом хворих для надання спеціалізованої допомоги наприклад, у кардіохірургічні стаціонари, ЕКМО-центри тощо.	

Таблиця 30

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Обстеження пацієнта перед анестезією та призначення препаратів для премедикації	В	5 і більше
2	Венепункція та встановлення внутрішньовенної крапельниці	В	5 і більше
3	Ларингоскопія та ендотрахеальна інтубація	С	10 і більше
4	Люмбальна пункція, спинномозкова анестезія	С	5 і більше
5	Спостереження за пацієнтом під час анестезії та в післяопераційному періоді	В	10 і більше
6	Внесення записів про анестезію	В	10 і більше
7	Проведення серцево-легеневої реанімації, включаючи розпізнавання зупинки серця	В	10 і більше
8	Проведення анестезії прималих і великих хірургічних втручаннях	В	10 і більше
9	Консультавання щодо різних типів анестезії	В	10 і більше
10	Виявлення ускладнень післяопераційного періоду та допомога в їх лікуванні	В	10 і більше

Таблиця 31

Курс 16. ФІЗИЧНА ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНА МЕДИЦИНА**Тривалість 72 годин / 2,4 кредити ECTS**

Мета	Оволодіти наданням реабілітаційної допомоги пацієнтам всіх вікових груп	
I Знання		II Уміння
1. Знати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів. 2. Знати роботу лікаря фізичної та реабілітаційної медицини (ФРМ) у мультидисциплінарній реабілітаційній команді, як члена або керівника. 3. Знати програму реабілітаційних втручань, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму втручань або компоненти індивідуальної програми реабілітації на основі доказових практик. 4. Знати реабілітаційний менеджмент для забезпечення покращання стану здоров'я. 5. Знати методики реабілітаційних втручань для осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях		1. Вміти відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів. 2. Вміти працювати у мультидисциплінарній реабілітаційній команді, як член команди. 3. Вміти оцінювати результати застосування реабілітаційного менеджменту, контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта та цілям фізичної реабілітації.

Таблиця 32

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Оцінка функціонування, функціональної незалежності та активності повсякденного життя.	В	5

2	Антропометрія: визначення ступеню жировідкладень, жирової маси тіла, довжини тіла (сидячи і стоячи) та кінцівок, маси тіла, окружності грудної клітки та її екскурсії, життєвої ємності легень (спірометрія).	В	5
3	Дослідження ходьби за кінематичними показниками простору	С	2
4	Оцінка ментального статусу (Монреальська шкала оцінювання когнітивних функцій (MoCA), Mini - Mental State Examination (MMSE))	В	5
5	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження опорно-рухового апарату: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ультразвукове дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.	С	5
6	Здатність відповідно до МКФ визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів	С	5
7	Здатність до роботи у мультидисциплінарній реабілітаційній команді як члена команди	А	5
8	Здатність оцінювати отримані результати під час обстеження і встановлювати клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта відповідно до МКФ,	А	2
9	Здатність оцінювати результати застосування реабілітаційного менеджменту, контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я	В	5

Курс 17. СУДОВА МЕДИЦИНА І ТОКСИКОЛОГІЯ**Тривалість 30 годин / 1 кредит ECTS**

Мета	Оволодіти навиками констатації факту настання смерті, диференційної діагностики ушкоджень внаслідок дії різноманітних чинників зовнішнього середовища, протиправних дій щодо здоров'я особи, ведення відповідної медико-правової документації з дотриманням основ міжнародного медичного права	
I Знання		II Уміння
1. Знати особливості розвитку ранніх та пізніх трупних змін. 2. Знати морфологічні особливості тілесних ушкоджень спричинених дією тупих, гострих предметів, вогнепальної зброї, різноманітних фізичних факторів (механічних асфіксій, крайніх температур, технічної та атмосферної електрики, зміненого барометричного тиску, іонізуючого випромінювання). 3. Знати особливості дії різноманітних хімічних агентів на організм людини. 4. Знати алгоритм встановлення віку особи; особливості огляду особи у випадках сексуального насилля. 5. Знати особливості документування та сертифікації у випадках різноманітних травм. 6. Знати основи роботи у випадках надзвичайних ситуацій та масових катастроф. 7. Знати етичні та деонтологічні норми професійної діяльності, біоетики та міжнародного медичного права.		1. Вміти визначати стадії розвитку абсолютних ранніх ознак смерті та пізніх трупних змін, констатувати факт настання смерті та визначати давність її настання. 2. Вміти диференціювати тілесні ушкодження залежно від дії травмуючого чинника, оцінювати небезпеку для життя в момент їх спричинення. 3. Вміти проводити диференційну діагностику у випадку отруєнь різноманітними хімічними чинниками та оцінювати розлад здоров'я. 4. Вміти сертифікувати медико-правові випадки при становленні віку та у разі сексуального насилля. 5. Вміти проводити сертифікацію травм та заповнювати відповідну медичну документацію згідно з чинними регламентуючими документами. 6. Вміти працювати у мультидисциплінарній команді у випадках надзвичайних ситуацій та масових катастроф. 7. Вміти встановлювати зв'язок та співпрацювати з поліцією і відповідними відділами охорони здоров'я у межах професійної компетенції.

Таблиця 34

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Документування та сертифікація травм	В	10 і більше
2	Констатація смерті	В	5 і більше
3	Ведення юридичної документації у випадку надзвичайних ситуацій	В	1 і більше
4	Сертифікація медико-правових випадків (оцінка віку, сексуального насилля тощо)	В	5 і більше
5	Встановлення зв'язку у медико-правових випадках з поліцією, відповідними відділами охорони здоров'я тощо	В	5 і більше

Таблиця 35

Курс 18. ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я
Тривалість 90 годин / 3 кредити ECTS

Мета	Оволодіти стратегічним плануванням та впровадженням нових механізмів, інструментів управління, методик роботи з людьми в умовах кризового менеджменту в системі громадського здоров'я.	
I Знання		II Уміння
1. Знати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень		1. Вміти визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери охорони здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії.
2. Знати основні ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.		2. Вміти формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу різних детермінант на здоров'я населення, визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації отриманої із систем епідеміологічного нагляду.
3. Знати методику проведення економічного аналізу ефективності розроблених процедур, інтервенцій,		3. Вміти визначати та застосовувати основні принципи та підходи щодо попередження і контролю фізичних,

стратегій та політик в сфері громадського здоров'я. 4. Знати управлінські функції та організацію надання послуг у сфері громадського здоров'я. 5. Знати організацію контролю за якістю надаваних послуг у сфері громадського здоров'я на належному рівні. 6. Знати сучасні механізми проектування, розробки, впровадження та супроводу програмних та інформаційних систем із застосуванням сучасних мов програмування, стандартів і технологій (desktop, mobile, web). 7. Знати скринінгові програми у загально лікарській практиці, національні та міжнародні стандарти, основні напрями імплементації в теперішню систему забезпечення якості медичної допомоги. 8. Знати теоретичні основи управління персоналом організації. 9. Знати проблеми СНІДу, вірусних гепатитів, туберкульозу та домашнього насильства. 10. Знати особливості застосування основних груп лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із найбільш поширеними неінфекційними захворюваннями.	хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз для здоров'я і безпеки населення. 4. Вміти ідентифікувати, проводити аналіз ризиків, пов'язаних з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення. 5. Вміти розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці. 6. Вміти робити моніторинг і надавати оцінку, якість даних, використання даних та інформацію в галузі громадського здоров'я. 7. Вміти використовувати культуру управління як складову частину менеджменту. 8. Вміти організовувати невідкладну медичну допомогу населенню у випадку надзвичайних ситуацій. 9. Вміти застосовувати організаційно-правові засади законодавства України щодо запобігання та протидії домашньому насильству. 10. Вміти застосовувати основні групи лікарських засобів, що використовуються для лікування пацієнтів із найбільш поширеними неінфекційними захворюваннями.
---	---

Таблиця 36

Практичні навички/компетентності

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1.	Застосовувати основи стратегічного планування в галузі охорони здоров'я. Механізм реалізації державної політики з	В	5 і більше

	управління системою охорони здоров'я в Україні. Децентралізація управління медичними закладами.		
2.	Використовувати міжнародні медико-соціальні правила. Застосовувати Міжнародну конвенцію про карантинні хвороби. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів на рівні громади. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів у закладі охорони здоров'я.	В	5 і більше
3.	Організовувати апарат управління як складової частини системи. Використовувати технологію розробки та прийняття управлінського рішення.	В	5 і більше
4.	Вміти робити моніторинг і надавати оцінку, якість даних, використання даних та інформацію в галузі громадського здоров'я.	В	5 і більше
5.	Знати систему прав людини у сфері охорони здоров'я.	В	5 і більше
6.	Реалізовувати систему менеджменту якості організацій. Національні та міжнародні стандарти Основні напрями імплементації в теперішню систему забезпечення якості медичної допомоги.	В	5 і більше
7.	Реалізовувати теоретичні основи управління персоналом організації.	В	5 і більше
8.	Використовувати культуру управління як складову частину менеджменту.	В	5 і більше
9.	Організація експертизи тимчасової непрацездатності в ЗОЗ, паліативної та хоспісної допомоги.	В	5 і більше
10.	Визначати проблеми СНІДу та вірусних гепатитів.	В	5 і більше
11.	Визначати проблеми туберкульозу.	В	5 і більше
12.	Організовувати невідкладну медичну допомогу населенню у випадку надзвичайних ситуацій.	В	5 і більше
13.	Реалізовувати організаційно-правові питання в роботі лікувальних закладів у надзвичайних ситуаціях, включаючи бойові дії.	В	5 і більше
14.	Управління якістю медичної допомоги як механізм підвищення її ефективності. Інструменти державного управління якістю	В	5 і більше

	медичної допомоги (екстреної медичної допомоги). Логістика екстреної медичної допомоги населенню.		
15.	Реалізовувати питання реабілітації у закладах охорони здоров'я: правовий, організаційний аспекти тощо.	В	5 і більше

**VII. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИКІВ ТА ВМІНЬ,
якими повинна володіти особа, яка пройшла програму спеціалізації
«Загальна лікарська практика»**

Таблиця 1

№	Перелік практичних навичок/компетентностей для оволодіння за розділами програми	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Здоров'я дорослих		
1	Скласти план та провести навчання і консультування пацієнтів із найбільш поширеними хронічними неінфекційними захворюваннями та факторами ризику їх розвитку (навчання керованому самоведенню бронхіальної астми, школа діабету, навчання пацієнтів із ХСН, факторами ризику серцево-судинних захворювань); з питань профілактики вакцин-керованих інфекцій; претестове та післятестове консультування для визначення ВІЛ-інфікованості); консультування осіб з інтелектуальними порушеннями	В	2 і більше з кожного ХНІЗ

2	Кодування за класифікаціями ІСРС, МКХ-10 та ведення електронних форм	В	100-200
3	Провести мотиваційне консультування для підтримки здорового способу життя, відмови від куріння, здорового харчування, фізичної активності	В	100 і більше
4	Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у дорослих: - загального аналізу крові; - біохімічних показників крові; - гострофазових показників запалення; - ліпідограми; - системи зсідання крові; - тестів для виявлення цукрового діабету; - тестів на виявлення SARS-Cov-2; - загального аналізу сечі; - мокротиння; - калу, копрограми; - шлункової секреції; - дуоденального вмісту; - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини; - цитологічного; - виділень жіночих та чоловічих статевих органів; - гормонів; - серологічного; - імунологічного; - алергологічних проб; - рентгенологічного; - ендоскопії; - електрокардіографії; - ультразвукового (в т.ч. ехокардіографії); - тестів з дозованим фізичним навантаженням (велосергометрія, тредміл); - холтерівського моніторингу ЕКГ і АТ; - функції зовнішнього дихання; - газів крові і кислотно-лужної рівноваги	В	100 і більше в загальному рахунку

5	Вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках	A	100 і більше
6	Запис і розшифровка ЕКГ у дорослих	A	50-100
7	Методика проведення і оцінка результатів тесту із 6-ти хвилинною ходьбою	B	50 і більше
8	Застосування інгаляторів і небулайзерів	A	40 і більше
9	Пульсоксиметрія	A	100 і більше
10	Пікфлоуметрія	A	40 і більше
11	Проведення та інтерпретація результатів швидких тестів, зокрема на SARS-Cov2, рівень тропоніну; визначення глікемії глюкометром; кетонів та глюкози сечі та інших	A	50-100
12	Невідкладна допомога при:		
	- гострому коронарному синдрому	B	10 і більше
	- бронхообструктивному синдрому	B	20 і більше
	- гострих порушеннях серцевого ритму	B	20 і більше
	- гіпертонічних кризах	B	25 і більше
	- алергічних реакціях	B	10 і більше
	- гіпертермії	B	20 і більше
	- гіпо-/ гіперглікемії	B	10 і більше
	- тиреотоксичному кризі	B	1 і більше
	- спонтанному пневмотораксі	B	1 і більше
	- набряку легень	B	3 і більше
	- тромбоемболії ЛА і магістральних артерій кінцівок	B	1 і більше
	- гострому ураженні нирок	C	1 і більше
	- гострій печінковій недостатності	C	1 і більше
	- гострій наднирковій недостатності	B	3 і більше
	- нирковій, жовчній колиці	B	5 і більше
13	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	A	10 і більше
14	Інтубація трахеї	B	1 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
15	Застосування ларингеальної маски	B	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
16	Застосування S-подібної ларингеальної трубки	B	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)

17	Дефібриляція	D	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
18	Серцево-легенева реанімація дорослих	D	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
19	Конікотомія	B	1 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
20	Трахеотомія	B	від 1 (в умовах тренінгового центру)
2	Здоров'я дітей		
1	Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень у дітей: - загального аналізу крові; - біохімічних показників крові; - системи зсідання крові; - тестів для виявлення цукрового діабету; - тестів на виявлення SARS-Cov-2; - загального аналізу сечі, аналізів сечі за Нечипоренком, Зимницьким; - мокротиння, мазка-відбитка слизової носа; - калу, копрограми; - шлункової секреції; - дуоденального вмісту; - біологічних рідин перикарду, плеври, черевної порожнини; - цитологічного; - гормонів; - серологічного; - імунологічного; - алергологічних проб; - рентгенологічного; - ендоскопії; - ультразвукового; - функції зовнішнього дихання; - результати бактеріологічних і вірусологічних засівів - газів крові і кислотно-лужної рівноваги.	B	Щоразу при розборі клінічного випадку (від 100 і більше щодо кожного виду досліджень)

2	Вимірювання артеріального тиску на верхніх і нижніх кінцівках, використовуючи набір манжет для дітей	A	50 і більше
3	Запис і розшифровка ЕКГ у дітей	A	30 і більше
4	Застосування інгаляторів і небулайзерів	A	20 і більше
5	Пульсоксиметрія	A	20 і більше
6	Пікфлоуметрія	A	20 і більше
7	Проведення та інтерпретація результатів швидких тестів, зокрема на SARS-Cov2; визначення глікемії глюкометром; кетонів та глюкози сечі та інших	A	25 і більше
8	Призначити раціональне харчування з урахуванням виду вигодовування (природне, штучне, змішане) для дітей 1-го року життя	A	50 і більше
9	Догляд за пупковим залишком, станом шкіри новонародженого	A	50 і більше
10	Техніка раннього прикладання до грудей новонародженого	A	50 і більше
11	Оцінка ефективності смоктання новонародженого	A	50 і більше
12	Проведення контакту «шкіра до шкіри»	A	10 і більше
13	Оцінка фізичного і психо-емоційного розвитку немовляти	B	50 і більше
14	Оцінка фізичного і психічного розвитку дитини від 1 року до 3-х років	B	50 і більше
15	Визначення симптомів Ортолані, Барлоу на предмет виявлення дисплазії кульшових суглобів	B	50 і більше
16	Календар щеплень в Україні. Складання індивідуального плану щеплень для дитини, яка вакцинується із порушенням календаря вакцинації	A	50 і більше
17	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	A	10 і більше
18	Інтубація трахеї	B	B 1 і більше (в умовах тренінгового центру)

19	Застосування ларингеальної маски	В	2 і більше (в умовах тренінгового центру)
20	Застосування S-подібної ларингеальної трубки	В	1 і більше (в умовах тренінгового центру)
21	Дефібриляція	В	2 (в умовах тренінгового центру)
22	Серцево-легенева реанімація новонароджених, дітей	В	2 і більше (в умовах тренінгового центру)
3	Здоров'я жінки		
1	Інтерпретація результатів основних лабораторних та інструментальних методів обстеження у вагітних	В	50 і більше
2	Інтерпретація результатів виділень жіночих статевих органів	В	25 і більше
3	Скласти план ведення фізіологічної вагітності	В	10 і більше
4	Проведення експрес-тесту на вагітність	А	10 і більше
5	Вимірювання висоти стояння дна матки, обводу живота	В	10 і більше
6	Визначення терміну вагітності і терміну пологів за датами останньої менструації та першого руху плода	В	10 і більше
7	Оцінка стану плода (аускультация серцебиття, ведення гравідограми)	В	10 і більше
8	Гінекологічне обстеження. Бімануальне обстеження	В	10 і більше
9	Гінекологічне обстеження за допомогою дзеркал	В	10 і більше
10	Забір матеріалу із піхви для бактеріологічного дослідження	В	20 і більше
11	Забір матеріалу із шийки матки для цитологічного дослідження	В	20 і більше
12	Огляд і пальпаторне обстеження молочної залози	А	20 і більше
13	Проведення консультування з питань планування сім'ї	В	10 і більше
14	Призначення різних методів контрацепції	В	10 і більше
15	Проведення консультування з профілактики інфекцій, які передаються статевим шляхом	В	10 і більше
4	Чоловіче здоров'я		

1	Інтерпретація результатів виділень чоловічих статевих органів	В	10 і більше
2	Пальцеве обстеження простати	В	10 і більше
3	Катетризація сечового міхура еластичним катетером у дорослих і дітей	В	5 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
5	Ведення пацієнтів із хірургічними проблемами		
1	Первинна хірургічна обробка ран	В	20 і більше
2	Догляд та лікування пролежнів, трофічних виразок	В	10 і більше
3	Обробка опікової поверхні	В	10 і більше
4	Накладання і зняття швів	В	10 і більше
5	Вскриття поверхневих нарізів шкіри і підшкірних тканин	В	10 і більше
6	Зупинка зовнішньої кровотечі (накладання джгута, тугої пов'язки, притиснення артерій)	В	10 і більше
7	Проведення місцевої анестезії (інфільтраційна, провідникова та новокаїнові блокади)	В	5 і більше
8	Промивання шлунку	В	10 і більше
9	Пальцеве обстеження прямої кишки	В	10 і більше
6	Травми і порушення розвитку		
1	Транспортна іммобілізація	В	5 і більше
2	Накладання шийного комірця	В	5 і більше
7	Офтальмологія		
1	Зовнішній огляд повік та кон'юнктиви	В	20 і більше
2	Визначення гостроти зору за допомогою оптичних таблиць	В	20 і більше
3	Визначення поля зору за допомогою набору лінз	В	20 і більше
4	Визначення кольоросприйняття	В	20 і більше
5	Вимірювання та оцінка внутрішньоочного тиску пальпаторним методом та методом тонометрії, в т. ч., транспальпебральним	В	20 і більше
6	Дослідження очного дна методом прямої офтальмоскопії	В	20 і більше
7	Лікувальні маніпуляції: - промивання кон'юнктивальної порожнини та рогівки - закрапування крапель та закладання мазі в	В В	10 і більше 20 і більше

	кон'юнктивальний мішок - видалення поверхневих сторонніх тіл з кон'юнктиви	В	10 і більше
8	Оториноларингологія		
1	Огляд зовнішнього вуха і барабанної перетинки з рефлектором і отоскопом	В	20 і більше
2	Оцінка гостроти слуху: розмовна мова і шепітна мова	В	20 і більше
3	Видалення неускладненого стороннього тіла з вуха, горла, носа	В	10 і більше
4	Передня риноскопія	В	20 і більше
5	Фарингоскопія рефлектором	В	20 і більше
6	Визначення дихальної та нюхової функції носа	В	20 і більше
7	Передня тампонада носа	В	10 і більше
8	Пальцеве обстеження носоглотки	В	10 і більше
9	Пряма ларингоскопія	В	20 і більше
10	Промивання лакун піднебінних мигдаликів	В	10 і більше
11	Взяття мазка з носу та горла на бактеріологічне та вірусологічне дослідження	В	20 і більше
12	Конікотомія	Д	від 1 (в умовах тренінгового центру)
13	Трахеотомія	Д	від 1 (в умовах тренінгового центру)
9	Неврологія		
1	Дослідження рефлекторно-рухової сфери	С	50 і більше
2	Дослідження функції черепних нервів	С	50 і більше
3	Дослідження мови, праксису, гнозису.	С	50 і більше
4	Дослідження чутливості	С	50 і більше
5	Дослідження координації рухів	С	50 і більше
6	Дослідження менінгеальних симптомів	С	50 і більше
7	Невідкладна допомога при: - менінгіті - втраті/ порушенні свідомості - гострому порушенні мозкового кровообігу - гіпертермії - судомах - травмі	С	50 і більше

10	Психологічне та психічне здоров'я (психіатрія)		
1	Консультування пацієнтів із психологічними і психічними, поведінковими розладами	С	10 і більше щодо кожного стану
2	Застосування опитувальників для діагностики тривожних та депресивних станів	В	20 і більше
3	Ведення обліково-звітної документації та електронних форм	В	20 і більше
4	Невідкладна допомога при: - гострому психозі - делірії - абстинентному синдромі - отруєнні наркотичними речовинами, алкоголем - панічній атаці	В	5 і більше щодо кожного стану
11	Інфекційні хвороби		
1	Взяття матеріалу (крові, калу, сечі, жовчі, змивів-відбитків слизової оболонки носоглотки тощо) на бактеріологічні та вірусологічні дослідження	В	5 і більше
2	Забір матеріалу для бактеріологічного дослідження при ангінах різної етіології	В	5 і більше
3	Проведення експрес-тестів на різноманітні інфекційні захворювання	В	10 і більше
4	Оформляти медичну документацію (історія хвороби, екстрене повідомлення, статистичний талон, речова квитанція тощо)	В	10 і більше
5	Скласти план профілактичних та карантинних заходів щодо найбільш поширених та особливо небезпечних інфекційних хвороб	В	10 і більше
12	Пульмонологія, фтизіатрія		
1	Взяття мокротиння на аналіз	А	20 і більше
2	Проведення і оцінка Квантиферонового тесту	В	20 і більше
3	Ведення документації	В	20 і більше
13	Дерматовенерологія		
1	Оцінка площі ураженої шкіри	В	10 і більше
2	Огляд шкірних покривів	В	10 і більше

3	Діаскопія, пальпація, пошкрябування (граттаж)	В	10 і більше
4	Методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуючих сумішей, пластирів, лаків, аерозолів	А	5 і більше
14	Догоспітальна невідкладна допомога і початкова стабілізація пацієнта		
1	Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів	В	10 і більше
2	Інтубація трахеї	С	В 10 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
3	Застосування ларингеальної маски	С	10 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
4	Застосування S-подібної ларингеальної трубки	В	10 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
5	Дефібриляція	В	10 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
6	Серцево-легенева реанімація дітей і дорослих	В	10 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
7	Конікотомія	С	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
8	Трахеотомія	С	2 і більше (в т.ч. в умовах тренінгового центру)
9	Невідкладна допомога при:		
	Колапсі	В	5 і більше
	різних формах шоку	В	2 і більше
	коматозних станах	В	5 і більше
	гострих отруєннях	В	5 і більше
	ураженнях електричним струмом, блискавкою	В	2 і більше

	опіках і відмороженнях	В	5 і більше
	укусах змій, комах, тварин	В	5 і більше
	утопленні та удушенні	В	1 і більше
	кровотечах	В	2 і більше
	тромбоемболії легеневої артерії і магістральних артерій кінцівок	В	2 і більше
	гострій нирковій недостатності	С	1 і більше
	гострій печінковій недостатності	С	1 і більше
	судомах	В	2 і більше
	травмах	В	2 і більше
15	Анестезіологія та реанімація		
1	Обстеження пацієнта перед анестезією та призначення препаратів для премедикації	В	5 і більше
2	Венепункція та встановлення внутрішньовенної крапельниці	В	5 і більше
3	Ларингоскопія та ендотрахеальна інтубація	С	10 і більше
4	Люмбальна пункція, спинномозкова анестезія	С	5 і більше
5	Спостереження за пацієнтом під час анестезії та в післяопераційному періоді	В	10 і більше
6	Внесення записів про анестезію	В	10 і більше
7	Проведення серцево-легеневої реанімації, включаючи розпізнавання зупинки серця	В	10 і більше
8	Проведення анестезії при малих і великих хірургічних втручаннях	В	10 і більше
9	Консультування щодо різних типів анестезії	В	10 і більше
10	Виявлення ускладнень післяопераційного періоду та допомога в їх лікуванні	В	10 і більше
16	Фізична та реабілітаційна медицина		
1	Оцінка функціонування, функціональної незалежності та активності повсякденного життя.	В	5 і більше
2	Антропометрія: визначення ступеню жировідкладень, жирової маси тіла, довжини тіла (сидячи і стоячи) та кінцівок, маси тіла, окружності грудної клітки та її екскурсії, життєвої ємності легень (спірометрія).	В	5 і більше

3	Дослідження ходьби за кінематичними показниками простору	С	2 і більше
4	Методики призначення терапевтичних вправ	В	5 і більше
5	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження опорно-рухового апарату: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ультразвукове дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.	С	5 і більше
6	Здатність відповідно до МКФ визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів	С	5 і більше
7	Здатність до роботи у мультидисциплінарній реабілітаційній команді як члена або керівника	А	5 і більше
8	Здатність оцінювати отримані результати під час обстеження і встановлювати клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта відповідно до МКФ,	А	2 і більше
9	Здатність оцінювати результати застосування реабілітаційного менеджменту, контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я	В	5 і більше
17	Судова медицина і токсикологія		
1	Документування та сертифікація травм	В	10 і більше
2	Констатація смерті	В	5 і більше
3	Ведення юридичної документації у випадку надзвичайних ситуацій	В	1 і більше
4	Сертифікація медико-правових випадків (оцінка віку, сексуального насилля тощо)	В	5 і більше

5	Встановлення зв'язку у медико-правових випадках з поліцією, відповідними відділами охорони здоров'я тощо	В	5 і більше
18	Громадське здоров'я		
1	Застосовувати основи стратегічного планування в галузі охорони здоров'я. Механізм реалізації державної політики з управління системою охорони здоров'я в Україні. Децентралізація управління медичними закладами.	В	5 і більше
2	Використовувати міжнародні медико-соціальні правила. Застосовувати Міжнародну конвенцію про карантинні хвороби. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів на рівні громади. Організація профілактичних та протиепідемічних заходів у закладі охорони здоров'я.	В	5 і більше
3	Організовувати апарат управління як складової частини системи. Використовувати технологію розробки та прийняття управлінського рішення.	В	5 і більше
4	Вміти робити моніторинг і надавати оцінку, якість даних, використання даних та інформацію в галузі громадського здоров'я.	В	5 і більше
5	Знати систему прав людини у сфері охорони здоров'я.	В	5 і більше
6	Реалізовувати систему менеджменту якості організацій. Національні та міжнародні стандарти Основні напрями імплементації в теперішню систему забезпечення якості медичної допомоги.	В	5 і більше
7	Реалізовувати теоретичні основи управління персоналом організації.	В	5 і більше
8	Використовувати культуру управління як складову частину менеджменту.	В	5 і більше
9	Організація експертизи тимчасової непрацездатності в ЗОЗ, паліативної та хоспісної допомоги.	В	5 і більше

10	Визначати проблеми СНІДу та вірусних гепатитів.	В	5 і більше
11	Визначати проблеми туберкульозу.	В	5 і більше
12	Організовувати невідкладну медичну допомогу населенню у випадку надзвичайних ситуацій.	В	5 і більше
13	Реалізовувати організаційно-правові питання в роботі лікувальних закладів у надзвичайних ситуаціях, включаючи бойові дії.	В	5 і більше
14	Управління якістю медичної допомоги як механізм підвищення її ефективності. Інструменти державного управління якістю медичної допомоги (екстреної медичної допомоги). Логістика екстреної медичної допомоги населенню.	В	5 і більше
19	Курс за вибором		
	19.1 Інструментальні методи обстеження хірургічного пацієнта у загальнолікарській практиці		
1	Ультрасонографія судин нижніх кінцівок	В	2 і більше
2	Пальцеве дослідження прямої кишки	В	2 і більше
3	Реовазографія	В	2 і більше
4	Аноскопія	В	2 і більше
5	Капіляроскопія	В	2 і більше
6	Фіброколоноскопія	В	2 і більше
7	Ректороманоскопія	В	2 і більше
8	Пункція черевної порожнини	В	2 і більше
	19.2 Інструментальна діагностика терапевтичного пацієнта у загальнолікарській практиці (ЕКГ, УЗД, діагностика найбільш розповсюджених синдромів)		
1	Ультрасонографічне обстеження органів черевної порожнини та заочеревинного простору	В	2 і більше
2	Комп'ютерне обстеження органів черевної порожнини та заочеревинного простору	В	2 і більше
3	Реєстрація та аналіз ЕКГ	В	2 і більше
4	Реєстрація та аналіз холтерівського моніторування ЕКГ	В	2 і більше
5	Ідентифікація основних ритмів на ЕКГ, ознак ГКС	В	2 і більше

	Інтерпретація ультразвукового дослідження суглобів	В	2 і більше
6	Ультразвукове дослідження органів черевної порожнини	В	2 і більше
7	Ультразвукове дослідження нирок	В	2 і більше
8	Оцінка даних візуальних методів дослідження внутрішніх органів (рентгенологічного, ультрасонографічного, КТ, МРТ, сцинтиграфії)	В	2 і більше
	19.3 Невідкладні стани у дітей у загально-лікарській практиці (діагностика "червоних прапорців", невідкладна допомога)		
1	Догляд за пупковим залишком та пупковою ранкою дитини	В	2 і більше
2	Катетеризація пупкової вени	В	2 і більше
3	Техніки активного очищення дихальних шляхів	В	2 і більше
4	Закритий масаж серця	В	2 і більше
5	Проведення ШВЛ за допомогою мішка, маски та ендотрахеальної трубки	В	2 і більше
6	Стабілізація стану передчасно народжених дітей при народженні	В	2 і більше
7	Проведення інгаляцій лікарських засобів за допомогою небулайзера та інгаляторів різного типу	В	2 і більше
8	Надання невідкладної допомоги при ГУС та гострому порушенні функції нирок	В	2 і більше

Рекомендована література

Базова

1. Загальна практика — сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 1. Організація первинної медичної допомоги: підручник / Л.С. Бабінець, Л.В. Андріюк, В.І. Величко та ін. – К.: Медицина, 2023, 448 с.
2. Сімейна медицина: підручник / за заг. Ред. Матюхи Л.Ф., Колесника П.О., Igor Svab, Milica Katic. – Ужгород: PIK-Y, 2022. – 692 с.
3. Murtagh General Practice, 8th Edition / John Murtagh, Jill Rosenblatt, Clare Murtagh, Justin Coleman, McGraw Hill, 2022.
4. Family Medicine: in 3 books: textbook. Book 1. General Issues of Family Medicine / О.М. Hyrina, L.M.Pasiyeshvili, О.М.Бarna, A.S.Svintsitskiy et al.; edited by О.М. Hyrina, L.M.Pasiyeshvili. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2016. – 560 p.

Допоміжна

1. Паліативна та хоспісна медицина: медико-соціальні аспекти: навчальний посібник /Л.М.Пасієшвілі, А.А.Заздравнов, Л.С.Бабінець та ін.; за ред. Л.М.Пасієшвілі, А.А. Заздравнова.-Львів: «Магнолія 2006», 2023.- 340 с.
2. 5-Minute Clinical Consult 2024/ Frank Domino, LWW, 2023, 1246 p.
3. Fast Facts for the Family Medicine Board Review/ Frank Domino, LWW, 2023, 226 p.
4. Family Medicine Board Review Book Multiple Choice Questions & Answers, Second edition/Robert A. Baldor, LWW, 2023, 384 p.
5. Textbook of Family Medicine. NINTH EDITION. Robert E. Rakel, David P. Rakel. - Elsevier, Philadelphia, PA, 2016 – 1201 p. (вільний доступ on-line - http://familymed.sbm.ac.ir/uploads/textbook_family_medicine_rakel.pdf).

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про освіту»
2. Закон України «Про вищу освіту»
3. Наказ МОЗ №1254 зі змінами
4. WONCA Global Standarts for Family Doctors Postgraduate Education
<https://wfme.org>
5. guidelines.moz.gov.ua
6. [https://thc.nic.in/Central%20Governmental%20Regulations/National%20Medical%20Commissions%20\(Compulsory%20Rotating%20Medical%20Internship\)%20Regulations,%202021.pdf](https://thc.nic.in/Central%20Governmental%20Regulations/National%20Medical%20Commissions%20(Compulsory%20Rotating%20Medical%20Internship)%20Regulations,%202021.pdf) <https://www.buzer.de/gesetz/4576/index.htm>
7. <http://clinicalevidence.bmj.com>
8. <https://izba-lekarska.pl/staz-podyplomowy/procedury-i-formularze>
9. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»
10. <http://mtd.dec.gov.ua>
11. <http://www.aafp.org/home.html> American Academy of Family Physicians
12. <http://www.awmf.org> The Association of the Scientific Medical Societies

in Germany

13. <http://www.bnf.fr/> – Національна бібліотека Франції
14. <http://www.cma.ca/> Canadian Medical Association InfoBase (CMA InfoBase: Clinical Practice Guidelines (CPGs))
15. <http://www.cochrane.org/>
16. <http://www.ddb.de/> – Німецька електронна бібліотека
17. <http://www.epa-une psa.org/> European Pediatric Association, the Union of National European Pediatric Societies and Associations (EPA/UNEPSA)
18. <http://www.has-sante.fr/> The French National Authority for Health
19. <http://www.medscape.com>
20. <http://www.nhsantibioticguidelines.org.uk/>
21. <http://www.uptodate.com>
22. <https://dec.gov.ua> – державний Експертний центр України
23. <https://www.aap.org> American Academy of Pediatrics Policy (AAP Policy) Clinical Practice Guidelines
24. <https://www.ama-assn.org/> AMA (American Medical Association)
25. <https://www.cdc.gov/>
26. <https://www.duodecim.fi/> The Finnish Medical Society Duodecim
27. <https://www.egprn.org> – Організація дослідників в ПМД
28. <https://www.nice.org.uk/> National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)
29. <https://www.nice.org.uk/guidance/>
30. <https://www.rcplondon.ac.uk/> Royal College of Physicians
31. <https://www.woncaeurope.org> – Всесвітня Асоціація сімейних лікарів (Європа)
32. www.ufm.org.ua – Українська Асоціація сімейної медицини